

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavija
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji
120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ceneoglasov
istop. petit-vrsta
maloglasni po 1-50
in 2 D, večji oglašni
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, neuravnotežena
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravitelstva št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ulici št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana štev. 10.630 in 10.349
za inostrane, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Ustavna borba v Avstriji

Po prvotnem razburjenju zaradi predloga o spremembi ustave, izdelanega od kanclerja Schobra, je nastopilo hladnokrvno razmišljanje o posledicah tako dalekosežnih sprememb. V ustavnem odboru doslej ni moglo priti do potrebnega odobrenja. V bistvenih predlogih vztraja opozicija na odklonilnem stališču. Tako glede volitve zveznega predsednika, glede avtonomije posameznih dežel, prav posebno pa glede omejitve tiskovne svobode in izjemnih pravic zveznega predsednika, se zdi, da sploh ne bo prišlo do najmanjše kompromisne rešitve.

Najbolj ogorčena borba se vodi za položaj, ki naj ga zavzema Dunaj. Dočim je doslej dunajska občina enakopravna deželam in ima dunajski občinski odbor iste pravice kakor deželni zbori, naj bi te svoje pravice sedaj izgubila. Predlaga se, da bo Dunaj odslej podrejen direktno zveznemu svetu. Zvezni svet pa naj sestavljajo predsedniki in finančni referenti deželnih vlad. Istočasno pa se predvideva, da se odslej deželne vlade ne volijo več proporcionalno, marveč da naj odloča prava večina za volitev v vseh deželah, na Dunaju pa ostane proporcionalni sistem. Na ta način bi bili socialdemokrati vrženi iz deželnih vlad Gor. in Dol. Avstrije, Štajerske, Koroške, Solnograške in Burgenlanda, v upravi Dunaja pa bodo tudi zastopniki manjšine. Take predloge opravičuje javnost s tem, da mora biti Dunaj kot državna prestolnica last vseh, ne pa izročena na milost in nemilost slučajni občinski večini. Ta večina so že od prejšnjega socialdemokrati. V teku desetletnega vladanja so temeljito spremenili upravo v smislu socialističnih tendenc. Posebno so se trudili, da te tendence pridejo do veljave v šolski zakonodaji in znani so številni protesti krščanskih staršev proti temu. Pa tudi sicer je bilo gospodarstvo socialdemokratov tako, da se je proti njim začel organiziran odpor. Organizacija Heimwehra se ne bi mogla nikdar tako razviti, niti dobiti tak odločilen vpliv v Avstriji, če ne bi socialisti s svojim trdovratnim odklanjanjem vsakega pametnega kompromisa netili nezadovoljstva velikega dela dunajskega prebivalstva in ogromne večine deželanov.

Če je kdo kriv velike krize demokracije pridobitev, ki jo preživlja Avstrija, potem so to v prvi vrsti socialni demokrati. Položaj je danes tak, da se govori samo o tem, kaj bo nastopilo potem, ko v parlamentu vladni predlog o spremembah ustave ne bo dobil predpisane večine.

Heimwehroveci vedno bolj pretijo z diktaturo in s tem izvajajo težak pritisk na parlament. Napačno pa je identificirati z njimi krščansko socialno stranko. Krščanski socialisti so že ponovno izjavili, da so za popolno pomiritev duhov in za ohranitev vseh demokratičnih ustanov, za katere so se ravno oni največ borili in tudi dosledno izvajali. Njihov voditelj Kunschak je v svojih poslednjih izjavah odločno odklonil grožnje z diktaturo Heimwehrovecov, na drugi strani pa odklanja tudi vsako rdečo diktaturo na Dunaju.

Socialisti so po dunajskem županu Seitzu ponudili Kunschaku pogajanja o spremembi ustave dunajskega mesta. Vodstvo krščanske socialne stranke pa je to ponudbo odbilo. V pismenem odgovoru izjavljajo, da mora biti položaj Dunaja najprej urejen z ustavo in so do takrat vsaka posebna pogajanja odveč. S tem je odklonjen poskus socialistov izven parlamenta ponovno utrditi posest uprave na Dunaju. Kakor krščanski socialisti tako tudi Velenec in Landbund odklanjajo kompromisne predloge glede Dunaja, s tem pa so izgledi na kompromis še bolj zmanjšani.

Zato vedno bolj prevladuje mnenje, da bodo napore dr. Schobra ostali brezuspešni. Za spremembo ustave v sedanjem pravcu ne bo v parlamentu mogoče dobiti potrebne večine. Tako se Avstrija bliža usodepolni odločitvi.

Naš uvoz se manjša

Belgrad, 30. okt. AA. Meseca septembra smo uvozili 136,611.825 kg raznega blaga v vrednosti 656,637.187 Din. V istem mesecu leta 1928. je znašal uvoz 127,916.000 kg v znesku 706,295.724 Din.

Nova časopisna agencija

Belgrad, 30. okt. AA. V Belgradu je bila ustanovljena časopisna agencija »Slavija-Jug«, ki bo pričela delovati 1. novembra. Agencija bo dostavljala domačemu in tujemu časopisju najnovejše aktualne fotografske posnetke.

Bani prično poslovati 11. novembra

Belgrad, 30. okt. (Tel. »Slov.«) Do 15. prihodnjega meseca se bo izvršila končna likvidacija tako velikožupanske kakor tudi oblastne uprave. S 16. novembrom se začne tudi formalno poslovanje banske uprave in sicer tako, da se bodo odslej naprej vodili le banski spisi in le bansko knjigovodstvo.

Kar se tiče nove razporeditve uradništva samoupravne stroke v občo upravo banovin, je poverjeno banom, da stavijo svoje predloge. Vsa stvar bo torej v tem pogledu odvisna od predlogov posameznih banov. Kakor se čuje, bo v dveh do treh dneh izvršena končna stilizacija zakona o banovinah.

Gozdarska afera pred sodiščem

Zaslišanje bivših ministrov Nikiča, Jovanoviča in Mioviča - Zakon o državnem računovodstvu se ni upošteval

Belgrad, 30. okt. (Tel. »Slov.«) Danes se je pred državnim svetom nadaljevala razprava zoper obtožence iz ministrstva za šume in rude. Razprava je potekala senzacionalno, ker je bilo na dnevnem redu zaslišanje bivših ministrov tega ministrstva, in sicer dr. Nikiča, dr. Vase Jovanoviča in bivšega ministra Mioviča. Sedanji minister dr. Kumanudi ni bil zaslišan, ker se ne nahaja v Belgradu. Dalje sta bila zaslišana tudi Vaso Vasiljevič in Radovan Bartula iz Sarajeva.

Zanimanje javnosti za razpravo je bilo ogromno. Mnogo bivših politikov in novinarjev je stalo na hodnikih državnega sveta. Vsi trije bivši ministri so v glavnem soglasno zardili, da glede strokovnih gozdarskih stvari niso odločali brez konzultiranja podrejenih gozdarskih organov. Ako so torej dali gozdarski organi napačna strokovna mnenja, potem so tudi oni napačno reševali akte. Za strokovne stvari torej oni ne odgovarjajo.

Vaso Jovanovič je posebno opazil, da se v gozdarskem resoru ne uporablja zakon o državnem računovodstvu. Zaradi tega je izdal cirkularno naredbo, da se mora upoštevati ta zakon. Bivša ministra Miovič in Nikič sta nasprotno zastopala stališče, da se v gozdarskem ministrstvu ni bilo treba držati zakona o državnem računovodstvu, ker le ovira poslovanje. Vaso Vasiljevič in Radovan Bartula sta se ponudila sama državnemu svetu, da bosta pričela zoper Stamenkoviča in tovariše. Prvi je opisal, kako je v sled šikaniranja od strani direkcije v Sarajevu in generalne direkcije v Belgradu gospodarsko propadel; nato je pa našička tovarna dobila vse beneficije, potem ko je prevzela njegovo gospodarstvo. Druga priča Radovan Bartula je dokazal, kako je generalna direkcija za gozdove vzela njemu gospodarsko področje in dajala v eksploatacijo tvrdki »Vardar d. d.«, v katere upravnem svetu je sedel bivši direktor Stamenkovič.

Dr. Nikič

V podrobnostih so posamezne priče izjavile. Prvi je bil zaslišan bivši minister Nikič, ki je podal precej zanimivosti iz svojega ministirovanja. »V oni dobi, to je v letih 1924. do 1925.« tako je dejal, »so bila gozdarska podjetja v krizi. To, kar sem delal jaz, so delali tudi ostali ministri, s tem mojim delom se je strinjalo devet vlad. Zakon o državnem računovodstvu se do današnjega dne ni uporabljal v ministrstvu za šume in rude, in to od leta 1919. dalje. To prakso sem nadaljeval tudi jaz, ker sem jo našel pri svojem predniku pokojnem dr. Zerjavu.« Na vprašanje ali je glede revizij pogodb delal samostojno ali ne, je odgovoril: »Kakor so strokovnjaki predlagali, tako se je tudi delalo.« Na vprašanje, zakaj jih ni dobila na vpogled glavna kontrola, je izjavil, da tega ni smatral za potrebno zaradi tega, ker je bilo treba v njegovem ministrstvu hitrih odločitev, ker to zahteva splošno gospodarjenje z gozdovi. Značilen pa je bil njegov dodatek: »V tem času je bilo težko dobiti rešitev ministrskega sveta. Ministri so bili med seboj v prepiru, in eden ni hotel drugemu podpisovati aktov. Jaz n. pr. nisem hotel podpisati aktov Pavlu Radiću in njegovim tovarišem, oni pa meni ne.«

Na vprašanje, kateri izmed sedanjih obtoženih uradnikov njegovega resora je bil njegov strokovni referent, se je bivši minister Nikič obrnil proti navzočim in dejal kratko: »Ne vem točno! So nekateri med njimi, ki so bili moji referenti in ki so sedaj obtoženi, je pa še mnogo takih, ki so bili tudi med njimi, a niso obtoženi.«

Ker bo banska uprava po novem zakonu o banovinah začela poslovati v najkrajšem času, so ministrstva odločila, da se ne izdajo trenutno nobene konkretne načelne odločbe k posameznim važnejšim aktom, dokler ne prično poslovati banovine. Tako je n. pr. danes prosvetno ministrstvo odgovorilo hrvatski deputaciji na njihovo prošnjo, da se še naprej dovolijo na srednjih šolah tako zvana »družstva Cebelica«, ki skrbijo za zadržni pokret in štednjo pri mladini, da počakajo, ker bo tudi v tem pogledu odločil ban.

Kakor je Vaš dopisnik doznal, bodo bani, enotno v celi državi, prevzeli svoje posle 11. novembra.

Za njim je bil zaslišan

Vaso Jovanovič

takratni minister za promet, ki je v glavnem navedel: »Jaz se nisem mogel podrobno poglobiti v probleme gozdarske politike, ker sem tedaj kot minister za promet bil zelo zaposlen v svojem lastnem resoru. Naslanjal sem se na referate svojih strokovnjakov in sem podpisoval to, kar so mi oni predložili. Ko sem bil imenovan za zastopnika ministra za šume in rude, sem mislil, da se tudi v tem resoru uporablja zakon o državnem računovodstvu, kakor se je delalo v ministrstvu za promet. Ko sem bil nekaj časa zaposlen v gozdarskem ministrstvu, sem doznal od sedanjega načelnika ministrstva za šume in rude g. Vase Vučetiča, da se v gozdarskem ministrstvu ne upošteva zakon o državnem računovodstvu. Kakor hitro sem to zvedel, sem takoj dal naredbo, po kateri so se morali vsi podrejeni uradniki strogo držati zakona o državnem računovodstvu. Dalje sem odredil, da se določi posebna komisija, ki naj pregleda, katere odločbe v tem zakonu ovirajo poslovno delo in ki naj predloži predlog za spremembo tozadevnih členov. Ta predlog bi bil predložil narodni skupščini v pretres. Kljub temu, da sem trikrat urgiral, da se predloži ta predlog, se vendar ni predložil. Nato pa je nastopila kriza.«

Bivši minister Jovanovič navaja dalje, da je odredil, da se mora vsakemu aktu, ki se mu predloži v podpis, priložiti tudi pismen referat. Ko je nekoč prišel k njemu sedanjí obtoženec Stamenkovič, ga je zaporil tudi za pismen referat, toda ta mu je na kratko odgovoril: »Referat je to, kar sem tukaj z Vami govoril.« Jovanovič je nadalje izpovedal, da je stal na stališču, da se zakon o računovodstvu mora upoštevati. Radi tega je imel ob neki priliki z dr. Novakom in Stamenkovičem ožjo privatno konferenco, kjer so se posvetovali o tem. Ali to je bilo le zato, da bi videl, ali se upajo tudi pred njim trditi, da zakon o državnem računovodstvu ne velja.

Nato je bil zaslišan bivši

minister Mijovič

Na glavno vprašanje, ali je veljal zakon o državnem računovodstvu, se je v svoji izpovedi izmikal ter dejal, da je mnenja, da ne bi bilo vedno korektno, ozirati se v tem ministrstvu na zakon o državnem računovodstvu. »Niti pri meni, in mislim, da niti pri mojem predhodniku dr. Kumanudiju, ni bilo potrebno, da se vporablja ta zakon.« Na vprašanje, ali je strokovne stvari reševal sam ali ne, je dejal, da je prišlo do revizije posameznih pogodb na podlagi zaslišanja uradnikov strokovnjakov. Za svoje predloge so torej odgovorni samo oni.

Po teh izjavah je državni svet odločil, da se dr. Kumanudi, ki je sedaj odsoten, ne zasliši in se bo torej razprava nadaljevala brez njega. Jutri dopoldne bodo govorili zastopnik ministrstva za šume in rude dr. Mateša kot državni tožilec in zagovorniki obtožencev o izpovedbi prič, ki so bile danes zaslišane. Ako ne bodo zagovori predolgi, bo razsodba padla že v soboto.

Seja VZS

Belgrad, 30. okt. AA. Na današnji seji vrhovnega zakonodajnega sveta, ki je trajala od 16—19, je bila zaključena razprava predloga zakona o ustanovah. Za sejo, ki je sklicana jutri ob 16, je bil določen dnevni red: predlog stečajnega zakona in predlog zakona o prisilni izravnavi izven stečajev.

Podrobnosti o aretaciji dr. Paveliča

Poročali smo že, da je bil na Dunaju aretiran bivši poslanec dr. Pavelič, ki je bil radi veleizdaje od Državnega sodišča obsojen na smrt. O njegovi aretaciji poroča današnja »Politika«:

»Dr. Pavelič je 25. t. m. prišel k Ivanu pl. Perezović v Mortinghamstrasse na napovedan sestanek. Ko je odhajal iz njegovega stanovanja, ga je avstrijska policija aretirala in odvedla v zapor. Na policiji je izjavil, da se je vrnil v Avstrijo, ker nikakor ni mogel verjeti, da bo aretiran. O prepovedi ponovne vrnitve v Avstrijo je bil obveščen v nekem avstrijskem konzulatu v Italiji, kjer je bival, vendar pa on temu ni verjel in se je zato vrnil na Dunaj.

Dr. Pavelič je še vedno v zaporu in gre zato, kdaj bo izgnan. Najbrže bo izgnan v Italijo, odkoder je tudi prišel.

Dr. Pavelič je prišel na Dunaj, da sodeluje v razgovorih z emigranti in da med njimi pridobi večino. V zadnjem času se je namreč razvila ogorčena borba za prevlast med dr. Paveličem in dr. Krnjevičem.

Inženjer Košutič se še vedno nahaja v Rimu, kjer biva že dolgo časa.«

Velika pristaniška dela izvršena

Belgrad, 30. okt. AA. Direkcija pomorskega prometa je letos dogradila celo vrsto pomembnih del, namenjenih izboljšanju našega pomorskega prometa. Med temi deli je na prvem mestu razširjenje pristanišč. V splitski luki je bilo izročenih prometu 438 m nove obale z operacijsko površino 21.400 m². Tu so bili nadalje postavili nove tire in dvigala. V Dubrovniku so te dni dogradili 268 m nove obale z operacijsko površino 17.892 m². V Zelenici se nadaljuje delo na novi obali v armiranem betonu. Nova obala bo dolga 140 m in bo imela operacijske površine 3740 m². Vse te gradnje so povečale kapaciteto naših pristanišč, kar bo ugodno vplivalo na našo pomorsko trgovino, zlasti na izvozno. Isti svrhi je namenjena tudi olajšava za gradnjo javnih skladišč v splitskem pristanišču. Vrhu tega je bila letos posvečena velika pažnja čiščenju pristanišč, plitvin in plovnih rek ter popravilu bagrov in bagrskih naprav. Z čiščenjem pristanišča v Sobretu je bil olajšan pristop ladij večje tonaže. Poglobitvena dela pred ladjedelnico »Troja« v Trogirju so omogočila podjetju graditev večjih ladij. Direkcija je nadalje skrbela, da se ohranijo razni rečni objekti in svetilniki, ter si je prizadevala dvigniti varnost pomorskega prometa s postavitvijo novih pomorskih lučk, raznih pomorskih signalov ter s pričvrstitvijo verig za pristajanje ladij itd.

Nova pravila Zveze dobrovoljcev

Belgrad, 30. okt. (Tel. »Slov.«) Ministrstvo za notranje zadeve je dne 28. okt. t. l. odobrilo nova pravila Zveze dobrovoljcev, ki so bila sprejeta na kongresu dobrovoljcev 28. aprila t. l. v Belgradu. Na podlagi novih upravnih oblik v državi je Zveza dobila uradni naslov »Zveza vojnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije« namesto dosedanjega naslova »Zveza vojnih dobrovoljcev kraljevine SHS«. Pisarna Zveze se nahaja še nadalje v Belgradu, ulica Miloša Velikega 14. O tem se obveščajo vsi zainteresiranci. Nova pravila stopajo z današnjim dnem v veljavo.

Arheolog Brunschmidt umrl

Zagreb, 30. okt. (Tel. »Slov.«) Sinoči je umrl v 71. letu svojega življenja univerzitetni profesor v pokoju dr. Josip Brunschmidt. Pokojni je bil tudi v zunanem svetu znan kot odlični arheolog, ki si je pridobil zasluge posebno pri ureditvi arheološkega muzeja v Zagrebu, katerega ravnatelj je bil dolgo vrsto let. Dr. Brunschmidt je bil član jugoslovanske akademije znanosti. V zadnjem času je bil upravitelj Strossmayerjeve galerije slik. Bil je izbran tudi za člana arheološkega muzeja v Pragi, dopisni član mnogih znanstvenih arheoloških društev v inozemstvu. Posebne zasluge si je pridobil tudi za »Vestnik« zagrebskega arheološkega društva. Pod njegovim vodstvom se je izvedlo mnogo arheoloških izkopavanj, posebno v Slavoniji. Kot odlični munizmatik je uredil in obogatil veliko zbirčeno darja v zagrebskem muzeju, v kateri se nahaja 76.500 kosov. Ob priliki njegove 70 letnice v preteklem letu, so njegovi prijatelji izdali njemu na čast knjigo.

Propadanje Reke

Varšava, 30. okt. AA. »Rječ Pospolita« prinaša članek o nazadovanju pomena Reke in stalnem naraščanju in proevitanju Sušaka. Članek med drugim piše: Danes je Reka, ki je brez vsakršnega zaledja, kakor izumrla. Trgovina in industrija hirata in propadata. Vse velike tvrdke so na tem, da propadejo, medtem ko Sušak, čeprav je majhen in neznamen v primeri z Reko, a ima za seboj velikansko ozemlje in bogat organizem, stalno napreduje. Sušak postaja Reki strašen tekmeec.

Lepi uspehi katoliškega centra

V nedeljo so se vršile volitve za deželni zbor v Badenu. Kljub temu, da se je ustanovila nova krščansko-socialna stranka, je centrum zelo napredoval. Dobil je nad 30 odstotkov več glasov kakor pri zadnjih volitvah. Do čim so zelo nazadovale socialisti in nacionalisti.

Prisega fašistov

Milan, 30. okt. (Tel. »Slov.«) Direktorij fašistične stranke je pod predsedstvom Mussolinija sestavil nov statut. Ko je Mussolini sprejel člansko izkaznico št. 1, je izjavil, da bo začetek osmega leta fašizma za življenje stranke posebno važno. Novi statut bo označil stranko kot državno milico v službi naroda za uresničenje veličine italijanskega naroda. Za od nekaj je stranka v bojem stanju. Do pomanjra vse, ki bi hoteli zadržati voljo naroda, in da sedaj in v bodoče brani in razvija moč italijanskega naroda. Novi člani stranke morajo tudi nadalje prisesti pred političnim tajnikom: »Prisegam, da bom povelja duceja izvrševal brez vprašanja, da bom z vsemi svojimi močmi in če treba tudi s skrbjo služil stvari fašistične revolucije.« V statutu se nadalje določa, da se morajo izdajalci fašizma in oni, ki so kaznovani zaradi nečastnih prestopkov, izključiti iz stranke. Fašisti, izključeni iz stranke, se morajo pregnati iz političnega življenja, in nimajo pravice do priziva.

Izključen fašistovski poslanec

Rim, 30. okt. AA. Novinarski urad fašistične stranke poroča, da je s sklepom generalnega tajništva fašistične stranke izključen iz vrst te stranke na nedoločen čas poslanec Zacharias Izključitveni razlogi niso navedeni.

Woldemaras bo aretiran

Varšava, 30. okt. AA. Po vesteh iz Kovna obstoji v krogih litovske vlade namera po aretaciji Woldemarasa. Glavni razlog za to aretacijo naj bi bil v tem, da se Woldemarasovi pristaši pripravljajo na izvršitev notranjega prevrata.

Kriza bolgarske socialistične stranke

Sofija, 30. okt. AA. Med člani socialistične stranke je prišlo do nesoglasij. Novoizvoljeni člani centralnega komiteja Nejkov in Bodurov sta dala ostavko na članstvo zaradi tega, ker so v odboru stranke neki ljudje, ki ne bi smeli biti, tako n. pr. glavni tajnik Lulčev.

Poraz Huggenberga

Berlin, 30. okt. (Tel. »Slov.«) Hugenbergova zahteva se lahko smatra za propadlo. Končni rezultati bodo znani že jutri. Ze sedaj pa se lahko s precejšnjo verjetnostjo smatra, da se je vpisalo za Hugenbergovo zahtevo komaj 8% volivcev, dočim je po zakonu potrebno najmanj 10%. Največ vpisov je bilo na Pomorjanskem z 32% in v vzhodni Prusiji z 21%, dočim se je v Berlinu vpisalo samo 7.6% volivcev. V gosto obljubljenih zapadno nemških volivnih okrožjih pa je bila udeležba minimalna.

Revolta bančnih uradnikov

Dunaj, 30. okt. (Tel. »Slov.«) V poslopij Bodenreditanstalta so bili danes zelo burni nastopi. Nameščenci so v skrbeh radi svoje negotove usode, ker se ravnateljstvo glede osebnih vprašanj nameščenstva obnaša skoraj pasivno in jim ne daje nobenih jasnih obljub. Po zaključku uradnih ur so nameščenci priredili zborovanje in razburjeni kritizirali postopanje ravnateljstva. Pri tem so grozili z najostrejšimi sredstvi. Uradniki so prišli pred ravnateljstvo, kjer je njihova deputacija predložila svoje zahteve. Ravnateljstvo je najprej izjavilo, da se radi hrupa neče pogajati, in je potem poklicalo varnostno stražo. V poznejših pogajanjih z zaupniki pa je potem ravnateljstvo dalo nekatere obljube.

Preprečen atentat

Luxemburg, 30. okt. (Tel. »Slov.«) Na oknu justične palače so našli pekleniški stroj, katerega so še pravočasno uničili. Smatra se, da so stroj položili italijanski protifašisti, da bi svarili luksemburško sodišče pred preveč rigoroznim postopanjem proti milico italijanskega poslaniškega tajnika, ki bo prišel v nekaj tednih pred luksemburško poroto. Za to razpravo so oblasti odredile obširne varnostne odredbe.

Dunajska vremenska napoved. Spremenljivo vreme. Ponekod lahke padavine. Mla.

Francoska kriza na izhodni točki

Clementel dobil mandat za sestavo vlade — Njegov uspeh malo verjeten

Pariz, 30. okt. (Tel. »Slov.«) Francoska vladna kriza je po enem tednu zopet prišla na izhodno točko. Daladier je končno veljavno odložil svoj mandat za sestavo vlade. Doumergue je nato zopet sprejel Brianda, ki pa je ponovno odklonil ponudbo za sestavo kabineta. Nato je predsednik republike Doumergue poveril sestavo nove vlade radikalnemu socialnemu senatorju Clementelu, ki je nalogo sprejel z običajnimi pridržki. Clementel, ki je v prvem Herriotovem kabinetu kot finančni minister s svojimi napadi na lastnega ministrskega predsednika vrgel v senatu prvo kartelno ministrstvo, hoče poskusiti, sestaviti koalicijo republikanskih strank, ki bi se od Tardieuve koncentracijske formule razlikovala pač samo s tem, da bi njeno vodstvo bilo v rokah meščanske levice, namesto v roki zmernih republikancev. Vprašanje je samo, ali bodo radikalni socialisti sodelovali pri tej preokrenitvi, katero so na shodu stranke v Reimsu izrecno obsodili.

Potek zadnjih pogajanj Daladiera

Pariz, 30. okt. (Tel. »Slov.«) Odklonitve Daladiera, da sestavi vlado, ni pripisovati v zadnji meri različnosti mnenj med njim in Briandom, ki mu je sicer slei ko prej zagotovil svojo podporo, vendar pa ga je opozoril na to, da mora Daladier po odklonitvi socialistov iskati večino republikanske unije ali republikanske koncentracije, eventuelno tudi demokratov, skoro do Maginota in Renaudela. To koncepcijo pa je Daladier odklonil najodločneje in naglašal, da more priti zanj v poštev samo unija levice. Senator Lavale, intimen prijatelj Briandov je prišel k Daladieru in mu pojasnil, da je Daladier Brianda napačno razumel. Tudi predsednik republike Doumergue je še prigovarjal Daladieru, da bi nadaljeval svoja prizadevanja, nakar je Daladier že z demisijskim pismom v žepu skušal sestaviti kabinet. Ponoči so prihajali in odhajali obiski. Opolnoči je smatral poslanec Montigny, ki je v prvi vrsti vrgel Briandov kabinet, da bo že lahko oznanil, da bo Daladierov kabinet danes sestavljen. Tu pa je povzročil Briand preokret, ki je po agenciji Havas izdal demanti glede vesti, da bi bil Daladier odrekel svojo podporo, in zatrdil, da je Daladieru večkrat zagotovil, da mu bo pomagal pri pogajanjih za sestavo republikanske unije. Ta Briandov demanti je Daladiera nazadnje pripravil do tega, da se je odrekel mandatu, ker je Briand v njem ponovno izjavil, da stavi kot pogoj sestavo republikanske unije. Ob 1.30 je podal Daladier listom daljšo izjavo, da je tudi po odklonitvi socialistov mogoče sestaviti vlado republ. akcije, ki bi se opirala edino na moči le-

vice, žalibog pa da so se mu sodelavci, katere je smatral za bistveno potrebne, stavili na razpolago samo pod političnimi pogoji, ki mu niso več omogočali nadaljevanja njegovih pogajanj. Briandov demanti mora smatrati za direkten osebni napad ter mora ta konflikt z Briandom sporočiti javnosti. Niti trenutke ni misliti na to, da bi zapustil sklepe stranke v Reimsu, ki odklanjajo vsako sodelovanje z desničarskimi strankami.

Izjava Daladiera

Pariz, 30. okt. AA. Davišnji »Matin« priobčuje naslednjo izjavo Daladiera: »Povabil sem g. Brianda k sodelovanju v vladi republikanske akcije. G. Briand mi je svetoval, naj razširim svoje težišče bolj na desno. To sem odbil in sklenil vrniti mandat. Neki prijatelji so me prosili, da nadaljujem in tako zadostim zahtevi predsednika republike Doumerga. Podal sem se v tem smislu ponovno na delo. Ko sem prečital Briandovo izjavo »Havas«, v kateri pravi bivši predsednik vlade, da ne more sodelovati v vladi republikanske unije, sem bil mnenja, da mi je s tem onemogočena sestava nove vlade.«

Soc. poslanci za vstop v vlado

Pariz, 30. okt. (Tel. »Slov.«) Parlamentarna frakcija socialistične stranke je na večernem sestanku sklenila glede kočljivega položaja, ki je nastal radi sklepov delegatov, s 45 proti 11 glasovom resolucijo, kjer parlamentarna frakcija izreka svoje obžalovanje radi teh sklepov, ki so preprečili udeležbo socialistične stranke na vladi in strnitev demokratičnih levčarskih strank. Zahteva se takojšnje sklicanje izrednega zborovanja stranke na dan 25. novembra v svrhu posvetovanja o položaju. V soglasno sprejeti adresi se izreka Daladieru zahvala za njegovo ponudbo in lojalno postopanje. Vsaka republikanska stranka bo lahko računala na brezpogojno parlamentarno podporo frakcije. Predlaga, da bi se demokratske levčarske stranke že sedaj zedinile na posvetovanje, kakšne parlamentarne možnosti so dane, da se prepreči zopetni nastop reakcije.

Pariz, 30. okt. (Tel. »Slov.«) Senator Clementel je danes začel običajne razgovore za sestavo vlade. Njegovi uspehi so v prvi vrsti odvisni od stališča parlamentarne frakcije radikalnih socialistov, pri katerih večini bivši finančni minister Herriot ni več priljubljen. Če tudi on ne bo imel uspeha, bo prišla ura za Tardieu-a, če se preprečevalni besedi Doumergue-a ne bo posrečilo pripraviti Brianda do tega, da bi sestavil trinajsto vlado.

Angleži proti Madjarski

London, 30. okt. (Tel. »Slov.«) Diplomatski poročevalci »Daily Telegraph« doznava, da vlada v angleških krogih bojazen zaradi zavlačevanja Youngovega načrta zaradi težko pariškega odbora za reparacije vsled romunsko-madjarskega konflikta. Zelo malo prijetno je, da bi reparacijska komisija tudi po sprejetju Youngovega načrta morala obstojati samo zaradi Madjarske. Madjarska bi zaradi svoje nepopustljivosti lahko zgubila dosedanje simpatije angleških uradnih krogov.

Pariz, 30. okt. (Tel. »Slov.«) Komisija za vzhodne reparacije izjavlja v uradnem komuniqueju, da vesti o konfliktu v pogajanjih ni-

kakor ne izvirajo iz uradnih virov in da morajo biti torej samo izraz posebnih tendenc. Zdi se, da ta izjava direktno napada Madjare in jim očita nedovoljeno indiskrecijo.

Tudi Bolgarska noče plačati

Pariz, 30. okt. AA. Snočni listi poročajo o poteku razprav komisije za vzhodne reparacije. Listi ugotavljajo, da je Bolgarska zavzela stališče, ki jasno kaže njeno voljo izogniti se dolžnostim mirovnih pogodb ter nadaljnjim reparacijskim plačili. S tem je Bolgarska podobno kakor Madjarska počela ovirati delo komisije strokovnjakov za vzhodne reparacije.

Posledice poloma na newyorški borzi

Newyork, 30. okt. (Tel. »Slov.«) Današnja borza je bila, kakor je bilo pričakovati po večeršnjem končnem boljšem razpoloženju, odprta na vsej rti s prijaznejšim razpoloženjem. Kupčije so pokazale, da so se udeleževali poslov kapitalno močni kupci, ki so bili pripravljani, pokupiti prihajajoči material. Začetni kurzi so bili povsem za 1 do 10 dolarjev višji, kakor večerajšnji zaključni kurzi. Tekom prve pol ure so se dobički, posebno borznih favoritov, še močno razširili. Akeije U. S. Steel Corporation so se od 174 zvišale na 186. American Telephon and Telegraph je dosegel 6.12 dolarjev, Canadian 9 dolarjev. Promet sicer ni dosegel rekordne višine zadnjih dni, vendar pa so borzni tikerji zaostali za 12 minut.

Newyork, 30. okt. (Tel. »Slov.«) Uprava newyorške borze je danes sklenila, da bo borza v četrtek odprta samo tri ure od 12 do 15. Dalje se je sklenilo, da bo borza v petek in soboto zaprta, da bo mogoče v knjigah izvesti ogromna naročila.

Newyork, 30. okt. (Tel. »Slov.«) Federal Reserve Board je imel včeraj posvetovanje v prisotnosti Mellona. Mellon je potem poročal Hooverju o poteku posvetovanja. Hoover je odklonil novo izjavo o prosperiteti Amerike, namestnik drž. tajnika v trgovinskem ministrstvu Julij Klein, dolgoletni Hooverjev zaupnik, je takoj potem govoril v radiu in opisoval gospodarski položaj ter posledice polo-

»Zeppelinov« polet na severni tečaj

Berlin, 30. okt. (Tel. »Slov.«) »Vossische Zeitung« doznava, da so odstranjene težkoče za polet zrakoplova »Zeppelina« na severni tečaj. S posadko se je dosegel dogovor glede zavarovanja in plače in je član predsedništva »Aeroarktika« že odpotoval v Ameriko, da se s tamkajšnjimi oblastmi dogovori glede podpore za ekspedicijo iz Aljaske.

Stipendije za angleško-nemško zbižanje

Berlin, 30. okt. AA. Prihodnje leto bo prvič po svetovni vojni razdeljena študentska ustanove Cecilia Rhodesa nemškimi dijakom. Ta ustanova je namenjena prijateljskemu zblizanju med angleško in nemško akademsko mladino. Včeraj je bil ustanovljen nemški odbor za podeljevanje teh stipendij. Ustanovitvi tega odbora je prisostvoval predsednik Rhodesove ustanove g. Beid.

Japonska ne opusti podmornic

Tokio, 30. okt. AA. Japonski tajni svet je odobril sodelovanje Japonske na razorožitveni konferenci v Londonu. Odbor je obenem sklenil, da se Japonska ne more odpovedati podmornicam.

Madame Curie pri Hooverju

Washington, 30. okt. AA. Madame Curie je prispela sinoči v Belo hišo, kjer bo dva dni gost predsednika Združenih držav. Danes ji je predsednik Hoover izročil darilo Zedinjenih držav v znesku 50.000 dolarjev (2.8 milijonov dinarjev), da si bo sloveča znanstvenica lahko nabavila en gram radija in nadaljevala svoje znanstvene poizkuse.

Razpis nagrad za zgradbo zagrebške bolnice

Zagreb, 30. okt. (Tel. »Slov.«) Danes se je vršil sestanek odbora Zakladne bolnice v Zagrebu, kateremu so prisostvovali zagrebški nadškof dr. Bauer, zagrebški župan dr. Srkulj in ostali člani odbora. Na sestanku se je izbral odbor, ki bo imel voditi posle pri gradbi bolnice. Izvoljeni so dr. Srkulj, kanonik g. Radičević, dr. Lochar in dr. Borkič. Nadalje se je sklenilo, da se bo bolnica postavila na prostoru med medicinsko fakulteto in zgradbo bivše Slavenske banke. Razen tega se je sklenilo razpisati za načrt bolnice mednarodni natečaj. V žirijo bo imenovanih 7 članov. Predsednik bo zagrebški župan. V žiri bodo trije inozemci in sicer najbrže po eden Anglež, Nemeč in Svicar, dalje en član Zakladnega odbora, en član zdravniškega društva in zastopnik udruženja inženjerjev in arhitektov v Zagrebu. Določile so se tri nagrade in sicer za prvo 20.000 švic. frankov, za drugo 15.000, za tretjo pa 10.000 švic. frankov. Natečaj se bo razpisal čez en mesec in bo trajal do 1. marca 1930.

Letalska nesreča

Zagreb, 30. okt. (Tel. »Slov.«) Danes se je na posestvu grofa Kulmerja pri Zaboku dogodila težka aeroplanska nesreča. Okrog 11 je podporočnik Zivojin Ivežič padel s svojim letalom iz višine 1500 m. Bil je na mestu mrtev. Grof Kulmer je takoj telefonično obvestil IV. zrakoplovni polk v Zagrebu, ki je prišel takoj na lice mesta. Komisija je ugotovila smrt.

Jugoslavanski višinski rekord

Split, 30. okt. (Tel. »Slov.«) Včeraj so se vršili v pilotski šoli v Divljah pri Trogiru izpiti. Pri tem je poročnik korvete Evgen Šostarič na hidroplanu »Icarus« dosegel višino 6720 m in s tem postavil jugoslavanski višinski rekord s hidroplanom.

Truplo z odsekano glavo na progi

Belgrad, 30. okt. AA. 29. t. m. so našli na progi med Paračinom in Čuprijo progovnega stražnika Velka Zikiča z odsekano glavo. Mešana policijsko-železniška komisija ni mogla dognati vzroka nesreče. Preiskava se nadaljuje. Ugotovljeno je samo, da je Zikič krenil ob 19.50 iz Paračine, da bi se vrnil po progi domov. Zikič je postal po vsej priliki žrtev vlaka št. 112.

Primorske vesti

Nesreča z granato. V Opatjem selu se je razpočila granata, ki je ranila tri otroke in sicer devetletnega Josipa Brezigarja ter sestric sedemletno Rozo in štiriletno Pepco. Otroke so prepeljali v goriško bolnišnico.

Smrtna kosa. V Vipavi je umrl posestnik Jože Durna, v Lokovcu so zagrebli bivšega župana Andreja Lokarja, v Skrbini je nenadoma umrla žena Angela Cotarjeva, stara 23 let.

Za kruhom v svet. Preteklo soboto se je odpeljalo iz Trsta okoli 300 kmečkih fantov in mož v Južno Ameriko. Samo iz Idrije je odšlo 22 fantov.

Nova cerkev. Brje, podružnica rihemberške fare, so si same postavile cerkev. Posvečena je sv. Cirilu in Metodu. V nedeljo so cerkev blagoslovili.

Ogenj. V noči od 10. na 11. t. m. je ogenj uničil hišo Franca Batagelja v Štomazu na Vipavskem. Domači so si komaj rešili življenje. Le senik je ostal nepoškodovan.

Rim, 30. okt. AA. Povratek prestolonaslednika Umberta iz Bruslja v Turin, kjer ima svojo palačo, pričakujejo za jutri. Princ u bo prirujen svečan sprejem.

Slovenija v Ameriki

Chicago, 11. oktobra.

Kraljevina Jugoslavija

Naj bo povedano, da so ameriški Jugoslovenci na splošno pristržno pozdravili modri ukrep Nj. Vel. kralja Aleksandra, ki je odredil, da se orlejske imenuje naša domovina samo Jugoslavija in da prejšnje uradno ime države SHS preneha. Jugoslovani so močni in nepremagljivi kot Jugoslovani, posamez pa smo šibki. Žive la Jugoslavija in Jugoslovani!

Bela Ljubljana v Ameriki

Kje pa to? Tam v clevelandskem predmestju, ki se naziva Euclid, Ohio, je to. Slovenska naselbina v Clevelandu je največja slovenska naselbina v Ameriki. V tej naselbini so tri slovenske župnije, in sicer: Sv. Vida na St. Clairju in okolici, sv. Lovrenca v Newburghu in župnija Matere božje v Collinwoodu. Da bodo doma bolj razumeli imena teh treh župnij, ki so: na St. Clairju, v Newburghu in v Collinwoodu, naj bo povedano, da so to kraji, ki se nazivajo, kakor n. pr. v Ljubljani: v Trnovem, pri sv. Jakobu in pri sv. Petru. So to faktično tri naselbine, vsaka s svojim okolišem, a vse tri spadajoče pod mesto Cleveland. V tem mestu skupaj živi približno okrog 35.000 naših rojakov. Izmed teh se je tekoma zadnjega desetletja mnogo rojakov opomoglo, nekateri pa zopet iz drugih vzrokov, so si zaželeli živeti bolj iz mesta, bolj na svežem zraku, bolj na prostem, kjer si lahko uredijo dom s primernim vrtno itd. Tako so si naši rojaki izbrali prijazen kraj Euclid, v predmestju Clevelanda, ki je občina in mestec samo zase, s svojo lastno upravo.

Tu se je zadnjih deset let ustanovilo svoja domovanja toliko Slovencev, da bodo kmalu, če že ne, nadvladali po številu druge narodnosti. Zato so si omislili, da ta prijazen kraj krstijo za Belo Ljubljano. Tako se danes iz tega

kraja že dopisuje in dopisi nosijo naslove: »Bela Ljubljana« v slovenskih listih v Ameriki itd. Letos junija meseca so imeli v tej ameriški Beli Ljubljani tamošnji rojaki že svoj semenj, ki je bil čisto slovenskega značaja. Obeta biti to čisto slovenska naselbina. Rojaki so si tu ustanovili že slovensko faro sv. Kristine in lastno farno šolo, ki jo vodijo slovenske frančiškanke iz Maribora. To, vidite, je Bela Ljubljana v Ameriki!

Nesreča Slovenca na lovu

Država Minnesota je kraj, kjer so se začeli naseljevati naši pionirji. Meji na Kanado. V severnem delu okrog jezerov so obširni gozdi, bogati raznovrstne divjadi, kakor n. pr. veliki ameriški zajci, »Jack Rabbits«, srne, jeleni itd. Naši rojaki zelo radi hodijo na lov. 1. oktobra sta šla dva mladeniča na lov blizu Eveltha. Eden je bil Anton Klobučar, ime drugega je neznan. Tovariš je prizgal cigareto. Po nerodnosti se mu sproži puška in strel prestrelil Antonu Klobučarju, 17 let staremu fantu, nogo v kolenu. Zastrupila se mu je kri, v bolnišnici so mu amputirali nogo, kar pa ni pomagalo, in je umrl.

Smrtna kosa

V Clevelandu, Ohio, je preminul Matija Kogoj, rodom iz Gorenje vasi pri Gor. Logatcu. — Istotam se je tudi ponesrečil rojak John Kosten, star 70 let. Padel je po stopnicah v klet in se ubil. Doma je bil iz fare Stična na Dolenjskem. — V Etni, Pennsylvania, je umrl rojak Anton Škof, star 47 let, rodom iz Beldeža, fara Radovica. — V She' vyganu, Wisconsin, je ubil avtomobil rojaka Simona Ajdevška, starega 68 let. — V Durant City, Pennsylvania, je zgorela rojakinja Terezija Komidar, doma od Rakeka. — V Clevelandu je povozil do smrti avtomobil 10 letno Angelo Mervar.

Zakaj v Nemčijo in Francijo?

Murska Sobota, 29. oktobra.

Pred nedavnim smo na tem mestu prinesli podatke o našem delavstvu, na podlagi katerih je razvidno, da se nahaja do 10.000 prekmurških delavcev v tujini; deloma so raztreseni po slovenskih in vobče jugoslovanskih mestih, deloma pa se nahajajo v Franciji, Nemčiji in v Ameriki (tako Južni ko Severni). Ako izvzameo Vojvodino, odpade največ delavcev na Nemčijo in Francijo. V teh dveh državah se nahaja 2000 naših delavcev. Vprašanje je, zakaj toliko naših ljudi dere preko domače meje in si ne poišče dela na slovenskem, ali vsaj jugoslovanskem ozemlju?

Največji nagib za to je vprašanje plače. Vodja Borze dela v Murski Soboti je podal v tem oziru precej zanimive podatke. Najbolje so plačani delavci v Nemčiji. Dnevno zaslužijo: moški 30—35 Din, ženske 26—32 Din. Pol tega imajo stanovanje in hrano. V Franciji je plača nekoliko slabša; dobijo namreč dnevno: moški 25—30 Din, ženske 18—26 Din, hrano in stanovanje. Plača, ki jo dobijo delavci pri enakem delu v Vojvodini, se s to niti primerjati ne da. Mesečni zaslužek namreč znaša 300—400 Din, hrana in stanovanje. Drugi delavci, ki so raztreseni po naših mestih, tudi niso na boljšem. Večji del imajo akordno plačo; če si hočejo nekaj zaslužiti, morajo prav trdo delati.

V očigled tem podatkih ni čudno, da silijo naši ljudje v tuje države. Razume se, da nismo zagovorniki tega, naglasiti pa moramo, da se položaj ne bo spremenil, dokler se plačilni pogoji doma ne zboljšajo. Kdor torej hoče odpraviti zlo, mora začeti z reformiranjem plače.

Sicer pa velik del naših ljudi odhaja v Nemčijo in Francijo le na sezonsko delo ter se vračajo potem vsako leto domov. Pa bi tudi to ne bilo potrebno, ko bi pri nas bile boljše plačilne razmere.

Knjiga kakor kino, so Karl Mayevi spisi

ki so do sedaj izšli 3 zvezki po Din 13.— v Cirkulov tiskarni Maribor

Osip Dimov:

Junaštvo

»Ali ste že opazili? Kadarkoli obiščeš te ljudi, čuješ vselej, da pravi gospa A. svojemu možu: moj junak.«

»Da, da, saj res. Vsi čujejo to, on pa ne protestira, samo molči. Njemu se vidi to povsem razumljiva stvar, kakor da v tem nagovoru ni precejšenja, kakor da je ta naziv prav tako navaden, ko gospod doktor ali gospod predsednik.«

Naposled mi je tega že zadosti. Gospod A. me pogleda in se otroško nasmeje.

»Stopiva, stari moj prijatelj. Slišal boš vso to zgodbo od kraja.«

»Junak? Kako? Čemu?« sem vzkipeł.

»Se več ne spominjaš dobrih študentovskih dni v Švici? Po dveh semestrih si se moral ti vrniti, mi pa smo ostali.«

»Kdo vse?«

»Med drugimi tudi jaz in moja žena. Kajpada, tisti čas mi še ni bila žena. Da povem resnico, nisem tudi nikoli mislil, da bi ona dekle postala moja žena. Niti sama ni menda mislila na to. Srečala sva se od časa do časa v družbi, ne da bi drug drugemu posvečala veliko pažnje.«

»In kako je prišlo potlej od tega?«

»E, to je storilo Zenevsko jezero. Misliš še kdaj na lepoto Zenevskega jezera? Jaz ga ne bom pozabil nikoli. Zavaljo poletnih počitnic je bilo vseučilišče zaprto in ostali smo čez poletje v Zenevi. Vsak dan smo prirejali kratke izprehode.

Nekega toplega junijskega večera smo

šli zopet na sprehod v vas na jezerkem nabrežju. Ondi smo povečerjali in se sprehajali pozno v noč. Ali je na svetu še kaj lepšega kakor sedeti pod starimi drevesi in jesti dober švicarski sir in piti pivo? Po večerji sva šla naprej, ne da bi bila opazila, da sva čisto sama v zapuščenem kraju. Začudo veliko sva si imela povedati... Kaj sva hotela? Da bi stopila v najbližjo vas, je bilo nevarno, ker je nebo postajalo čedalje temnejše in nevihta bi naju ujela sredi poti. Da bi pa ostala na obrežju, tudi ni imelo zmisla.

»Brž morava odtoč,« je reklo dekle. To sem čutil tudi sam, ali kako naj odideva? Zadnji večerni vlak se je že zdavnaj odpeljal. Aeroplanov tisti čas še ni bilo, zatorej nama ni preostalo drugo, kakor da sva vzela čoln in zaveslala proti mestu. Ob bregu je bilo čolnov vse polno.

»Znate veslati?« me je vprašala gospodična.

»Kdo pa ne zna veslati? Z rokami sučeš vesla in čoln gre naprej. Ni zlodej, da ne bi šlo. Gre samo za to, čigavi so čolni in kje so njihovi lastniki. Zdjale gotovo v postelji udobno smrčijo. Toda kje naj bi jih iskal?«

Priznati moram, da smo razen piva popili tudi malo rujne kapljice. V moji glavi ni bilo baš vse v najboljšem redu, sicer bi sigurno zelo premislil vso stvar.

Sedel sem v čoln, ki je bil pritrjen na bregu in se je gugal sem in tja, kakor da bi hotel reči: izvolite sest!

»S tem-le čolnom se popeljeva,« sem dejal svoji spremljevalki. »Čez pol ure bova v Zenevi. V najboljšem slučaju naju bo dež le malo onral. Primitte se za mojo roko, stopite v

čoln in sedite. Tu so že vesla, treba je samo še odvezati čoln. Ste že našli verigo?«

»Verige ni, pač pa je vrvi,« je odvrnila. »Odvezite jo!« In slišal sem, kakor je v mraku odvezovala čoln.

»Tako, dobro je.«

Zazdelo se mi je, da sem junak. Malenkost. V majhnem čolnu z dekletom veslati preko Zenevskega jezera v mrki noči in se rešiti pred nevihto, ni baš kaj posebnega...

V tem se je čisto stemnilo, samo v daljavi se je svetila rumena progna nad mestom. Videl nisem niti dekleta niti svojih rok, ki so živo stiskale za vesla. — Vedel sem le eno: da se s slehernim obratom roke bolj bližamo cilju, zakaj jaz sem, bogme, garal na vso moč. Čez pol ure intenzivnega veslanja sem se že kopal v znoju, toda prenehati nisem smel. Treba je bilo hiteti, vsak hip je bil dragocen. Veter je vel zmirom močnejše, v daljavi je bučalo grmenje, v gorah nekje je že šumela nevihta in prihajala vse bliže.

»Precej sva se že približala mestu,« reče dekle. »Menite? Jaz ne vidim ničesar.«

»Kaj naj bi tudi videli v tem mraku?« je dostavila moja tovarišica. Zaveslal sem znova, dekle ni izpregovorilo besede. Ne vem, koliko časa je prešlo, rumena črta je bila še zmirom na istem mestu, hudo dolga pot je zijala še pred nama. Veter se je počasi umiril, grmenje je potihnilo in polagoma se je začelo svitati.

»Zelo sem utrujena,« čujem dekletov glas. »Poskusite zaspati,« sem ji nasvetoval. »Jaz bom veslal vzlic temu.« Poslušala je moj nasvet, jaz sem pa ve-

Poljski čuvaji — tatovi

Imenitno tatinsko tolpo so te dni odkrili orožniki v južnem Banatu. Ta tolpa je kradla poljske pridelke kar z vozmi in sicer v občinah Krušici, Kusicu in Markovcu. Vse tri občine so imele poljske čuvaje, ki pa niso mogli preprečiti tatvin. Ker so se te tatvine zelo pogosto ponavljale, je pričelo prebivalstvo sumiti tatvin poljske čuvaje. Zato so pričeli orožniki ponoči opazovati, kaj delajo poljski čuvaji. Ugotovili so, da poljski čuvaji sami krađejo kmetom pšenico in koruzo.

Poljski čuvaji teh treh občin so se dogovorili, da bodo kradli na tale način: tisti iz Markovca so kradli v Kusiču, tisti iz Kusiča v Krušici in Markovcu in tako dalje. V ta svoj dogovor so v zadnjem času vpletli tudi poljske čuvaje iz občine Mirkoviča, ki se nahaja že v Romuniji. Na našem zemljišču ukradene stvari so dajali prodajati čuvajem v Mirkoviču, plen iz Mirkoviča pa so prodajali spet čuvaji v naši državi.

Orožniki so napravili tej izvrstno organizirani tatinski trgovini konec ter so aretirali pet poljskih čuvajev. Ko so jih aretirali, so skušali vsi pobegniti, toda orožniki so streljali za njimi, nakar so se čuvaji udali.

Kino DVOR
LJUBLJANSKI

V New Yorku so ga igrali 3 mesece vsak dan!

JAZZ
(Der Jazzsänger)

Al Jelsen! Samo še danes!
Ob 4., 7/4 na 7., 7/8, 8., 9. uri.

Prva celotna izdaja!

Doktorja Franceta Prešerna

zbrano delo

Cena Din 40.—, eleg. vezana Din 55.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

114 krat pregledana rezila

Rezilce Gillette, ki ga vložiš v svoj aparat za britje, je bilo 114 krat pregledano — zato se lahko zaneseš, da se boš z njim gladko in mnogokrat obril.

Gillette

Pišejo nam

IZ NOVEGA MESTA.

Francoski krožek otvori z novembrom svoj toletne učne tečaj: začetniški, nadaljevalni in konverzacijski tečaj, vsako po dve uri na teden. Solnina za osebo 20 Din na mesec. Slušatelji morajo biti člani francoskega krožka. Pouk se bo vršil v stari ali pa v novi osnovni šoli, kakor se bo izjavila večina udeležencev. Prijave in podrobnejše informacije v lekarni Andrianič ali pa pri gimnazijskem slugi v gimnaziji.

IZ TRBOVELJ.

Kralj kraljev. V četrtek 31. oktobra ob 8 zvečer, v petek 1. novembra ob 6 zvečer, v soboto 2. nov. ob 8 zvečer in v nedeljo 3. nov. ob 4 pop. in ob 8 zvečer se bo v Delavskem domu predvajal najglednejši Kristusov umetniški vefilm »Kralj kraljev«. Tekst filma je originalno svetopisemski. Javnosti priporočamo, da poseti ta veliki kulturni film iz Kristusovega življenja in trpljenja.

Vode ni. Delavci iz Terezije in Posetja se zelo pritožujejo, da nimajo časih po ves teden pitne vode. Rabiti morajo mlakuže ali karsibodi za kuho ali pitje. Ali je pri vodovodu kakšna tehnična napaka ali kaj, ker sedaj bi jo gotovo morali imeti. Nujno je potreba priti do novega priključka studenca iz Planinske vasi, in s pripravami takoj pričeti.

IZ ZAGORJA OB SAVI.

Za Vseh vernih duš spomin se, kakor čujemo, pripravljaja skupen nastop vseh pevskih zborov na grobeh. Zagorjani vseh starih skupno počastili spomin svojih rajnih in se v pesmi obrnili na Usmiljenega, da olajša in okrajša trpljenje trpečih v vicah.

V novi ljudski kuhinji se bo z novembrom začel gospodinjski tečaj za dekleta. Preredi ga Katoliško Prosvetno društvo v Zagorju, vodili ga bosta poštvovalni gospodični učiteljici: Minka Guna in Anica Žitko.

IZ TURJAKA

Da bo dopis o gospodinjstnem tečaju, ki ga je priobčlil »Slovenec« v šte. 242., točen, bodi dostavljen še naslednje: Gospodinjski tečaj je priredila oblastna samouprava v Ljubljani, ki daje v ta namen na razpolago vso kuhinjsko opremo in šivalne stroje, vzdržuje po dve učni moči in nakloni navadno še primerno denarno podporo. Za Turjak je obljubljen znesek 1000 Din. Ves gospodinjški pouk, ki obsega celo vrsto praktičnih predmetov, oskrbuje, razen vzgojeslovja, gdna Vilma Beniger kot voditeljica in gdna Marica Okornova, ki obe sijajno razumeta, kako se pridobijo sreca priprostitih podeželskih deklet. Da je bilo mogoče v Turjaku prirediti za naše bodoče kmečke gospodinjne prepotrebni gospodinjški tečaj, za to gre v prvi vrsti zaslugi gospe profic Mariji Auersperg, ki je v to svrhu brezplačno odstopila kar celo poslopje, tako zvani grajščinski »špital«, in poleg tega še sobo v gradu kot stanovanje za eno učno moč. O koristi in dobroti gospodinjkega pouka najlepše pričajo izjave deklet-gojenk, ki trdijo: »Oh, sedaj sele vemo, kaj je to izobrazba!« Vsem, ki so gospodinjstnemu tečaju v Turjaku pomagali do življenja, najlepša zahvala!

SRAJCE ZA GOSPODE

cefir z dvema ovratnikoma . . .	od 58 Din napr.
modni cefir, najnovejši vzorci . . .	od 70 " "
najfinejši jaquard in karo poplin . . .	od 120 " "
bele šifon 58 Din, najfinejše . . .	od 78 " "
spalne, prvovrst., kompl. velik. . .	od 88 " "
spodnje hlače la gradl . . .	od 35 " "
Prvovrstno blagol . . .	Lastni izdelek.

F. in I. GORIČAR — Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

slal dalje. Med tem je postalo svetlejšje, tedaj sem nenadoma opazil, da je čoln še zmirom na istem mestu, privezan z vrvo k obali.

Pred dekletom se nisem hotel osmešiti, skočil sem naglo iz čolna in jo zbudil. Morebiti niti ne bo zapazila, da sva na istem mestu. Rekel sem ji, da sem ondi zaustavil, da bi se malce odpočila. Tudi ona je stopila iz čolna in oba sva sedla pod drevo na obrežju in se pogovarjala do jutra. Potlej sva šla pit kavo in se s prvim vlakom čisto iznemogla vrnila v mesto. Mesec dni za tem sva se poročila; odtlej mi pravijo »junak«.

»Potemtakem ona ne ve nič, da čoln sploh odvezan ni bil?«

»Gotovo ne ve. Čemu naj bi tudi vedela? — Naposled je zmirom dobro, biti v svoji družini junak,« reče moj prijatelj.

Ta čas je stopila v sobo gospa in poklicala moža k telefonu. Odšel je.

Gospa me je z nasmeškom pogledala in rekla:

»Pripovedoval vam je o najini usodni vožnji po jezeru, kaj ne? Bila bi zares velika brezumnost, v takem viharju odpeti čoln, razen tega sem mu pa tudi hotela nuditi priliko za drugo junaštvo: one noči me je prosil za roko.«

(Prevel Vl. Z.)

Konrad Veidt - Jutri!
Ljubljanski dvor 2730

Koledar

Cetrtek, 31. okt.: Volbenk, škof. Strog post.

Novi grobovi

Na Kodeljevem pri Ljubljani je včeraj zjutraj nenadoma umrl trgovec in hišni posestnik g. Ivan Troha. Pogreb bo v petek ob 11 dopoldne. N. p. v m.l.
V Selcih nad Školjo Loko je umrla v torek zvečer gostilničarka ga. Franciška Šlibar roj. Korkalj. Pogreb bo danes ob treh popoldne. N. p. v m.l.

Malá kronika

Zadnje številko pošiljamo danes na ogled tistim, ki se do danes še niso odzvali našemu vabilu na naročbo.

Ilustracija št. 10 izide danes popoldne. Proti večeru bo na razpolago v vseh ljubljanskih trafikah in knjigarnah. Številka prinaša krasne slike s proslavo 120letnice Ilirije in bogat ilustrativni material iz domovine in od vsepovsod. Opozorjamo vse tiste, ki jih je odlične mesečne revije še ne poznajo, da si neutegoma kupijo eno številko ali pa zahtevajo od uprave, da jim pošlje številko na ogled. Posamezne številke po 10 Din, celotna naročnina 100 Din. Novi naročniki morejo dobiti še vse letošnje številke, dokler traja zaloga. Uprava revije »Ilustracije«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6, II. nadstropje.

Vijolice na vrtu, na hribih pa sneg. Ljubljanska prijateljica »Slovenca« iz St. Petra v Savinjski dolini nam je poslala včeraj po pošti lepo duhteč šopek vijolic, ki jih je nabrala na vrtu. Na vrhovih okrog Savinjske doline se beli sneg, na trtovih pa ji cveto vijolice, ki jih pošilja uredništvu. Prisrčna hvala!

Ze zopet komunistični lepaki. Iz Trbovelj: Komunistični letaki so krožili v soboto in nedeljo po Hrašniku in po Trbovju. Opozorjamo ponovno, naj se s to metodo rovarjenja že vendar enkrat preneha, ker delavstvu zelo mnogo škoduje (ako širjenje letakov). Orožništvo išče raznašalce letakov. V nedeljo okoli 9 zvečer je obklopi orožništvo Rudarski dom in aretiralo nekoga rudarja.

Obrne in trgovske šole v Zagrebu. V ponedeljek se je vršila v Zagrebu anketa v zagrebških trgovskih in obrtnih šolah ter o njih pravilniku. Ankete so se udeležili zastopniki zbornic ter raznih stanovskih organizacij, mestnega občinskega sveta ter učiteljsstva. Anketa je predsedoval župan dr. Srkulj. Pravilnik je bil sprejet s povdankom, da te šole ne smejo biti samo strokovne, temveč tudi vzgojne.

Baba Anujka pred vzklonim sodiščem. Tudi našim čitateljem je še v dobrem spominu velik proces proti 9letni čarovnici Ani Dee, imenovani »Babi Anujki, čarovnici iz Vladimirova«, ki je bila julija meseca radi zastrupljanja ljudi obsojena na 15 let ječe. Njen branilec je bil proti previsoki kazni pritožil. Vzklonica razprava se vrši dne 29. novembra pred novosadskim sodiščem. Kakor za glavno, tako velja tudi za vzklonno razpravo med novosadskim prebivalstvom veliko zanimanje.

Lep varuh. V Gornjem Milanovcu se je dne 27. oktobra razprava proti Petru Stanojkiču iz Brusnice, ker je kot varuh neke konkurzne mase poveril 105.228 Din. Stanojkič, odvetniški pisar pri bivšem narodnem poslancu Urošu Lomoviču, je postal varuh mase že l. 1919. L. 1923. je sam kandidiral za narodnega poslanca, kar ga je veljalo mnogo denarja. Zato je poveril 92 bonov vojne škode. Poneverbe ne bi nikoli prišlo na dan, da ni bila konkurzna masa obsojena na neko odškodnino. Stanojkič je bil vmes še toliko prefrigan, da je napisal vse svoje premoženje na ženo. Obsojen je bil na dve leti ječe, na izgubo državljanstva in na leto dni in na odškodnino 105.228 Din.

Razvaline življenja. Ljudska drama v treh dejanjih (7 meš. vlog) 30 Din, vez. 40 Din in Divji lovec, narodni igrokaz s petjem v štirih dejanjih (23 meš. vlog) 18 Din. Te dve igri našega odličnega pisatelja sta nedvomno najprijetnejši in se upričarjata na vseh odrih, malih in velikih z največjim uspehom. Dalje naj omenimo komedijo-veseligo, ki ima svetoven sloves in ki je tako silno posegla v življenje Rusije v pretečenem stoletju: Gogoljev Revizor, komedija v petih dejanjih (19 meš. vlog) 20 Din. — Za diletantski oder ima še prav poseben pomen vsled svojih duhovito risanih značajev in vsled močnih dramatskih efektov in komičnih domislekov, zato je še danes stalno na programu svetovnih odrov. Založila je igre Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Ročni zemljevid Dravske banovine je izšel te dni v znani založbi Učiteljski dom v Mariboru. Ta zemljevid je prav za prav ponatis Dimnikovega ročnega zemljevida bivše ljubljanske in mariborske oblasti, ki ga je izdala ista založba že pred tremi leti. Obsega pa že novo mejo banovine z izločitvijo Medimurja in črnomeljkega okraja ter s priključitvijo čabarskega. Novi zemljevid se prav prijetno razlikuje od prejšnjega po pestrosti in jasnosti barv. Našim šolam bo s tem zemljevidom zelo ustrezno. Saj so gotovo prve v celi državi, ki imajo že sedaj ročni zemljevid svoje banovine.

Šolskim upraviteljem! Za šolsko slavnost 1. decembra dobite v zbirki »Narodni praznik« — zbral in uredil Luka Kramolc — nalašč za ta pomemben dan spesnjene deklaracije od pesnika dr. A. Debeljaka in dr. I. Preglja ter zelo lahke primerne pesmi skladateljev dr. Dolinarja, Juvanca, Pahorja, Ocvirka in Tomca. Zbirka se dobi v Oblastni založbi šolskih knjig in v vseh knjigarnah ter stane 50 Din. Šole 10 odstotkov popusta.

A njega ni in Odpoved nesrečne žene sta povesti, ki se čitata z največjim zanimanjem. Staneta: prva 15 Din (vez. 22 Din), druga 12 Din, dobita pa se v Jugoslovanski knjigarni in Novi založbi v Ljubljani, v Cirilovih knjigarnah v Mariboru, v knjigarnah v Celju in Ptuj!

Za onega, ki se mu mudi na delo, je Ovmaltine v mleku idealen zajutrek, ker ima mnogo redline vrednosti in se zelo lahko prireja. Ta zajutrek ima zelo prijeten okus in omogoča prenašanje dnevnih težav.

Pri hripi, bronhitis, vnetju mandljev, pljučnem kataru, zaslezenju v nosu, sapniku in grlu, obolenju ušes in oči skrbite za to, da se želodec in črevo večkrat temeljito izčisti z naravno »Franz-Josef« grenčico. Sloviti strokovnjaki v zdravilstvu potrjujejo, da zelo dobro de »Franz-Josef« voda trpečemu človeštvu pri rdečici in drugih mrzličnih nalezljivih boleznih. »Franz-Josef« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

Nesreča ne počiva

Vlak pahnil delavca. Na ljubljanskem glavnem kolodvoru se je včeraj ob pol 9 dopoldne pripetila težja nesreča. Na prelazu na Dunajski cesti je lokomotiva butnila ob tla 49letnega progovnega delavca Franca Peterko iz Laz. Peterka k sreči ni padel na progo, sicer bi bilo po njem, pač pa ob tir. Dobil je hude poškodbe na obrazu ter si je razbil ves nos. Rane zaenkrat niso nevarne ter se bodo najbrže zacelile, brazgotine bodo pa seveda ostale. Reševalni avto je močno krvavečega delavca prepeljal v bolnišnico, kjer je ostal v oskrbi. — Težka nesreča pri delu. Iz Celja: Zidarski pomočnik Mihael Bornšek, star 25 let in na Sp. Hudinji stanujoč, je v družbi Franca Rečnika iz Gaberija v torek, dne 29. t. m., popravil zid na hiši vojne bolnice v vojašnici Kralja Aleksandra. Kot namestnik palirja je sam postavil okoli šest in pol metra visok zidarski oder, na katerem je stal okoli pol 11 dopoldne. Naenkrat pa se je deska, na kateri je stal, odtrgala od debelega droga in Bornšek je zletel na tla ter se težko notranje poškodoval. Prepeljali so ga nemudoma v celjsko bolnico, kjer so ugotovili, da si je fant zlomil križ. Njegovo stanje je nevarno, vendar ne obupno.

Velik požar v Novem Vrbasu. Te dni je nastal v tovarni konoplje v Novem Vrbasu velik požar. Vnela se je zaloga konoplje. Na lice mesta so takoj prihitali gasilci, ki so skušali pogasiti ogromne plamene. Po nesreči so bili še celo pokvarjeni hidranti, da je bil ves napor gasilcev zaman. Močan veter je zanesel plamen tudi na električno napeljavo, ki je pregorela. Vsa škoda znaša 250.000 Din, je pa krita z zavarovalnico. Proti vodstvu tovarne je uvedena preiskava, ker ni imela hidrantov v redu, kljub veliki nevarnosti ognja, ki preti vsaki zalogi konoplje. Že pred tremi leti je tudi pogorela vsa tovarna.

Divljanje strele v Dalmaciji. Zadnje dni je divjala po srednji Dalmaciji velika nevihta, med katero se je pripetilo več nesreč, od katerih je bila najtežja v vasi Lečevici v splitski Zagori. V Lečevici je sedel kmet Ivan Čelan z dvema malima otrokoma pri ognjišču, ko je udarila strela in sicer ravno v Čelanov dimnik. Hišo je strela takoj zažgala, kmeta pa na mestu ubila, dočim se otrokoma ni pripetilo nič in so ju ljudje rešili živa iz ognja. V Poljicah, v občini Vrgorac, je strela udarila v vzhodno hriba Šibenika in pobila 29 ovc. Od pastirjev ni bil nihče poškodovan, ker so se nahajali v neki dolini. V nekaterih vaseh splitske občine so hudourniki povzročili nad 200.000 Din škode. Zadnje veliko deževje je prepodilo volkove iz njihovih skrivališč. Na planini Dinari so volkovi vdrli v mnogo staj ter poklali večje število ovc. V ponedeljek je nastalo v srednji Dalmaciji že lepo vreme.

Ljubljana

Kaj bo danes?

Opera: Zaprt. Kino dvor: Jazz-pevec. Umetniški razstavi v Kazini in v Jakopičevem paviljonu. Lekarne: Nočno službo imajo: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Vreme v Ljubljani. Včerašnji dan je bil pust in mrzel. Ves dan je pomalem rosilo. Barometer je padel na 758,2. Jutranja temperatura je znašala 8°C, najvišja 7°C. Veter severovzhodnik. Bilo je vreme, da bi človek dejal: »Diši po snegu.« — V Mariboru, Belgradu in Sarajevu so imeli 10°C, v Zagrebu 11°C, v Skoplju 13°C, v Splitu 18°C. Povsod oblačno ali megleno.

Ljubljanskim pevčim! Po soglasnem sklepu zastopnikov ljubljanskih pevskih društev na torikovem sestanku, pojo združeni moški zbori na praznik Vseh svetih ob 8 popoldne na pokopališču pri Sv. Križu pet nagrobnic, tri pri križu, dve pa na vojaških grobovih. V ta namen se vsi išti dan dopoldne ob 10 v pevski dvorani Glasbene Matice skupna vaja, ki se je naj gotovo udeležijo peveci vseh ljubljanskih društev in zborov. Nagrobnice: Adamič »V hladni noči«, Ferjančič »O Gospod«, Pavčič »Spomlad«, Dev »Vigred«, Prelovec Oj Doberdobe. Note seboj!

Na starem pokopališču pri Sv. Krištofu se bo spomnil Valentina Vodnika in vseh naših mož velikonar, ki tam počivajo, Akademski pevski zbor v nedeljo 3. novembra ob 15 in pel žalostinke. Najprej poje v cerkvi, potem na pokopališču. V slučaju slabega vremena se vse izvrši v cerkvi.

Spominska služba božja za v vojni padle žrtve. Včeraj ob 9 se je vršila v frančiškanski cerkvi sv. maša za v svetovni vojni padle žrtve. S svojo prisotnostjo so počastili spomin na žrtve zastopniki vojaških, civilnih in cerkvenih oblasti, mestne občine ter zveze bivših vojakov in udruženja vojnih invalidov.

Počastitev spomina padlih žrtlev na Suhem bajeiru. Počastitev spomina avstrijskih žrtlev na Suhem bajeiru se bo vršila na dan Vseh svetih na kraju grobov. Žalna svečanost se prične ob 11. Obrede izvrši gosp. Barle, šentjakovski župnik, na kar bo žalni govor padlim žrtvam. Po govoru zapoje nekaj žalostink pevski zbor Krakovo-Trnovo. Vsa društva kakor tudi ostalo občinstvo se vabi, da se te žalne svečanosti udeleži v kar največjem številu. Ker leži med žrtvami tudi brat Čeh, prosimo Česko obec za soudeležbo. — Odbor za oskrbovanje grobov.

Novo telefonske številke mestnega magistrata v Ljubljani. Zaradi inštalacije večkratnih kontaktov v avtomatski centrali, je nastala tehnična potreba, da se dosedanje številke hišne telefonske centrale mestnega magistrata na mestnem trgu izpremenijo. Namesto sedanjih številke 2012, 2069, 2093, 2101, 2144, 2214, 2241 in 2850 ima hišna centrala magistrata od 1. novembra t. l. tele

zaporedne številke: 3022, 3023, 3024, 3025, 3026, 3027, 3028, 3029. Na teh številkah se lahko kličejo od 8 zjutraj do 20 zvečer vsi magistratni uradi in ustanove, ki nimajo svojih lastnih številk in ki niso označene v telefonskem imeniku. Od 20 zvečer pa do 8 zjutraj so napravljene tele direktne nočne zveze: Mestni gasilci imajo št. 3022, mestna elektrarna 3025, mestni hlevi 3026, mestna klavnica 3027, mestna stražnica 3028 in g. inž. Prelovešek (stan.) 3029. Sedanji naročnik št. 3022 g. Rozman Ivan ima novo številko 3011, naročnik 3023, Slovenska matica pa novo številko 3043.

Razstava ženskih ročnih del pri tvrdki M. Drenik, Kongresni trg 7, na dan vseh svetih in vsako nedeljo do božiča.

Stalna higienska razstava v Ljubljani bo od 1. novembra t. l. do preklica zaprta zaradi preuredbe in izpopolnitve.

Poprava železniskega mosta preko Martinove ceste. Vsled vložitve popravljene mostovne konstrukcije in odstranitve slabe železne konstrukcije preko Martinove ceste (Kette-Murnove) ostane dne 5. in 6. novembra t. l. prehod pod železniškim mostom za pešce in vozila zaprt, in sicer od 7 do 17.

Uvoznina za avtobuse znizana? Včeraj dopoldne so se vršila na mestnem magistratu pogajanja za znizanje uvoznine za avtobuse. Ta uvoznina je dosedaj, kakor znano, znašala pri vsakem uvozu v mesto 10 Din. Dolga pogajanja so se vršila med mestno občino in avtobusnimi podjetniki, ki jih je zastopal g. Vencajz. Mestna občina predlaga, naj znaša uvoznina 5 Din za avtobuse, ki obratujejo po mestu več kot trikrat na dan. Ker je za druga avtobusnih podjetnikov zahtevala, naj mestna občina računa uvoznino 5 Din že od 1. avgusta 1929 ter naj avtobusnim podjetnikom povrne, kar je preveč sprejel in se je mestna občina postavila na stališče, da velja znizana uvoznina le od 1. novembra t. l., zastopnik zadruga tega ni sprejel in so se pogajanja zaradi tega razbila. Mestna občina je dala avtobusnim podjetnikom rok 24 ur, da se premislijo, ali sprejmejo znizano uvoznino, ali ne. Priključiti je, da se bo ta zadeva končno vendarle poravnala in da se bo dosegel sporazum v interesu prometa in javnosti. S tem bi se pa mirno poravnal le en del spora med mestno ob-

Maribor

Poglavje o mestnih finančah

4. Predlog mestnega knjigovodstva glede uvedbe uvoznine predvideva postavitev deset milijonov mitnic in sicer na levem bregu na Meljski cesti, na glavnem kolodvoru (dve), na Aleksandrovi cesti, Vrbanovi ulici ter Koroski cesti, na desnem bregu pa ob mejah Pobreške, Tržaške, Radvanjske in Ruške ceste. Razen tega pa naj bi se postavile posebne čuvajnice v Trubarjevi ulici, Ob treh ribnikih, v Einspielerjevi ulici, pri meljskem brodu, pri dravski brvi, ob Tvorinški ulici ter stikalšču Betnavske ceste in Pohorske ulice. Po elaboratu mestnega knjigovodstva bi znašali celokupni dohodki približno 3.000.000 Din v minimalnem zmislu; anuitete bi prišle na 110.000 Din, plače uslužbencem, katerih število bi se gibalo od 60—70, 1.200.000 Din, nepredvideni izdatki pa v iznosu 190.000 Din. Celotni izdatki bi znašali torej 1.500.000 Din v maksimalnem zmislu. To pa radi tega, ker bi anuitete po izplačilu investicijskega posojila, ki bi se moralo najeti, odpadle, ker se nepredvideni izdatki v iznosu 190.000 Din nikdar ne bi potrošili in pa, ker je postavka za plače uslužbencem 1.200.000 Din tudi preračunana v maksimalnem zmislu. Pri sestavi ter predložiti omenjenega načrta se je od strani mestnega knjigovodstva uvaževalo dejstvo, da prinaša ljubljanski mestni občini omenjena davščina približno 4.000.000 Din čistega finančnega efekta (pred-sodki, ki so se iznesli od strani nekaterih občinskih svetnikov, češ, da bodo v Ljubljani uvoznino odpravili, so se izkazali kot neutemeljeni in neresnični) in pa, da je uvoznina vpe-ljana malodane v vseh večjih jugoslovanskih mestih, tako da ni bilo ob priliki nedavnega splitskega kongresa zastopstva niti enega mesta — razen Maribora — kjer bi ne bila uvedena uvoznina. Predlog pa se je vrnil mestnemu knjigovodstvu, ker je finančni efekt premajhen in pa, ker bi bila dana možnost prevalitve na nižje sloje. Zdi se pa, da ne bi bili z uvedbo uvoznine toliko prizadeti široki krogi prebivalstva, ker je bilo itak že sedaj deležno bremena raznih užitinskih doklad na alkohol v iznosu 2.140.000 Din (vino 1.350.000; pivo 470.000; žgane 300.000 in šampanjec 20.000 Din) in pa, ker bi se tržnina znizala na polovico. Veliko, veliko bolj bi bili prizadeti vsi tisti mnogoštevilni brez koncesije, o katerih je izkazano, da vtihotapljajo letno na stotine hektolitrov alkohola v mesto, kjer ga »pod roko« prodajajo — nezatrošarjenega, dočim mora pretežna večina konsumentov nositi breme prevaljene trošarine in dočim žive ti nekonzesijonirani na njen račun. Navzile temu pa je dejanski finančni položaj mestne občine danes takšen, da bi uvedba uvoznine niti zdaleka ne zadoščala in da ne bo zadoščala niti uvedba kakršnekoli druge — to je samo ene nove davščine.

Matica živih in mrtvih kraljevine Jugoslavije

Tudi v Mariboru bo treba osnovati kraljevni odbor društva matice živih in mrtvih Kraljevine Jugoslavije. Društvo, čigar sedež je v Belgradu, ima namen, da dela na zblizevanju, skupnem izobraževanju in medsebojnem spoznavanju vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev; da skrbi za zasluženi spomin in dajanje dolžnega priznavanja vsem mrtvim, ki so delali ali padli v borbi za dobrobit Srbov, Hrvatov in Slovencev; da širi spoznavanje vseh krajev naše domovine, kakor tudi njenih družabnih in gospodarskih razmer in da dela in podpira vse, kar bi moglo koristiti napredku in širjenju skupne kulture Srbov, Hrvatov in Slovencev. Da se bo mogel izvoliti društveni odbor in urediti njegovo delovanje, sklicujem za dan 31. oktobra t. l. ob 17 (ob petih) v mestno posvetovalnico na mestnem magistratu v Mariboru zborovanje zanimancev, posebno vabim s tem vse javne oblasti, društva itd., da pošljejo svoje zastopnike. Po čl. 4. pravilnika je lahko član društva vsak Srb, Hrvat in Slovenec, obeh spolov, kakor tudi vsaka pravna oseba, ustanova, tvrdka, odbor, zadruga, župnija, kolo ali podružnica posameznih društev ali zvez, katerih člani so Srbi, Hrvati ali Slovenci. — Župan: Dr. A. Juvan s. r.

Gradbeno gibanje. Gradbeno dovoljenje so dobili na torkovi seji Mestnega sveta: Martin in Filomena Jarc, gradnja prtilične stanovanjske hiše v Koseskega ulici; Peter Močnik, gradnja prtilične

Usta in grlo
so najlažji pot, po katerem prihajajo bolezenake kalj v naše telo. V kavarni se zato najlažje obvarujejo naboda, influence in boleznj v grlu, ako redno rabite ANACOT-pastilje dr. Wanderja. Dobivajo se v vseh lekarnah. Varujte se izdelkov, ki v zadnjem času imitirajo ANACOT-pastilje.

čino in avtobusnimi podjetniki. V zraku pa so še druge stvari, o katerih pa težko verjamemo, da bi se tudi rešile na miren način. Na eni strani stoji fiskalni interesi občine, na drugi pa konkurenčnost podjetnikov. Če ne bo prišlo do sporazuma, bosta trpela promet in javnost.

Kaj je z Masarykovo cesto? Pišejo nam: Hodnik nasproti Ranzingerju — če se že sme tako imenovati, kajti kjer bi moral ta biti, so za enkrat se njišle — je postal, odkar so začeli to cesto regulirati, prava vozna pot. Težki vozovi se ogibljuje jame sredi ceste in pešcem popolnoma razdrapajo pot. Ob deževnem vremenu se človek pogreza do gležnjev v blato. Zeleti bi bilo, da bi mestna občina skoraj likvidirala to zadevo; za enkrat vsaj s par vozovi suhega peska. — Prizadeti stanovalci.

Vlom v Rdeči hiši. Da tudi »Rdeča hiša« ni nobena izjema med drugimi navadnimi in manjšimi hišami v Ljubljani, to dokazuje vlom, ki je bil izvršen v njeno podstrešje v torek popoldne. Vlomilci so vdrli v podstrešne shrambe ter odnesli štirim strankam večjo množino perila, vrednega približno 2000 Din.

Mestna zastavljavnica bo imela redni dražbi marca 1929 zastavljenih predmetov, in sicer za dragocenosti (zlatino, srebrnino itd.) 7. novembra, za efekte (blago, perilo, stroje itd.) pa 14. novembra t. l. od 15 dalje v uradnem lokalu.

Reven ter vsega priporočila vreden akademik bi si v svojem težkem gmolnem položaju rad pomagal z instrukcijami. Počeval bi predvsem realne predmete. Naslov v uredništvu, soba št. 6.

Polenovka namočena se dobi danes pri Fr. Kovačič.

stanovanjske hiše v Koseskega ulici; Pavla Jančar, preureditev poslopja, Gosposka ulica 30; Matevž Černe, gradnja prtilične stanovanjske hiše v Kratki ulici 3; Mariborska tkalnica in apretura Doctor in drug, gradnja čistilnice in belilnice — Uporabno dovoljenje pa so dobili: Anton Feiertag, gradnja stanovanjske hiše s parno pekarno, Betnavska 41; Prva mariborska tovarna pletenin, gradnja tovarniškega poslopja v Klavniški 5; Marija Horvat, gradba paviljona ob Jadranski ulici; Ljudska tiskarna, gradnja prizidka ter preureditev prostora; Ivan Kasper, gradba prtilične stanovanjske hiše v Koseskega ulici; Ferdinand Bauman, gradnja prtilične stanovanjske hiše ob Radvanjski 23; Ivan Kraner, gradba prtilične stanovanjske hiše v Koseskega ulici 15; Maks Wagner, gradba enonadstropne stanovanjske hiše v Magdalenski 23; Katarina Markežič, gradnja prtilične stanovanjske hiše v V. Parmovi 13; Marijana Kodrič, prtilična stanovanjska hiša v V. Parmovi 11; Franc Soklič, gradba enonadstropne stanovanjske hiše v Kosarjevi 28; Ivan Wutte, gradnja prtilične stanovanjske hiše v Gorzdi 13; Peter Albanež, preureditev hiše v Frankopanski 12; dr. M. Černej, gradnja enonadstropne stanovanjske hiše in sanatorij v Gosposki ulici 49 ter Albin Šonc, gradba prtilične stanovanjske hiše v Kratki ulici 5.

Vojaške grobove so prav čedno uredili pod vodstvom ravnatelja Pogrebnege zavoda gosp. Juha mestni delavci. Očistili so gomile ter uredili poti. Za sveče in zelenje poskrbi kakor vsako leto Zdrženje vojnih invalidov. Ureditev vojaških grobov je izvršila mestna občina na lastne stroške.

Štetje obiskovalcev na mariborskih pokopališčih. V prid zdravstvenih dečjih naprav na Pohorju za slabotne otroke bodo nabirale in štete posetnike pri vhidih vseh mariborskih pokopališč članice Slovenskega ženskega društva. Naprosijo se vsi posetniki, da ne odklanjajo znakov. Mal polovi drž...

Akademski maša. Jutri na praznik Vseh svetnikov ni akademski pridige. Prihodnja pridiga bo v nedeljo, dne 3. t. m.

Spominsko svečanost v spomin padlih junakov priredijo jutri popoldne vojaške oblasti na mestnem pokopališču v Pobrežju. Pri svečanosti sodeluje tudi vojaška godba in častna četa tukajšnjega pešpolka.

Prvi Mariborčan lastnik letala. Tukajšnji trgovec Josip Moravec si je nabavil letalo pri znani tvrdki Raab-Katzenstein iz Kassel, katere letala nastopijo pri nedeljskem mitingu na Zemanškem dirkališču. Dvosedezno letalo je znamke Gramsch, za ceno 135.000 Din. Letalo prispe tekom današnjega dne v Maribor in nastopi brzokone pri nedeljskem mitingu.

Iz seje mestnega sveta. Olepševalnemu društvu za magdalensko predmetje se dovolji že v proračunu predvidena podpora 47.100 Din, »Svobodi« pa 15.000 Din.

Cene vinskemu moštu. Vinski trgovci v Mariboru so sklenili, da bodo nakupovali letošnji vinski mošt po teh cenah: mošt s 15% sladkorja 4 Din, s 16% — 4.50 Din, 17% — 5 Din, 18% — 5.50 Din, 19% — 6 Din, 20% — 7 do 7.50 Din za liter.

Skrivnostni nahrbtnik... Preko kralja Petra trga je švedral možanec z izzivajočo polnim nahrbtnikom. Stražnik je postal malo firbčen ter je možanca ustavil — v nahrbtniku je bila večja množina svinca. Zadeva se preiskuje, ker je možanec s svojimi izgovori povzročil zanimanje varnostnih oblastev.

Idila iz kostanjarskega življenja. Tine H. je bil sila lačen; pa se je ustavil pri kostanjari Košču na Glavnem trgu ter pridno luščil kostanj za kostanje. Kostanj je štel, Tine pa užival. Predno se je Tine poslovil, je porinil pred kostanjarija cel dinar in odbrzel kar se je dalo. Kostanjarija pa je ugotovil primanjkljav v znesku — 29 Din. Tine bo imel posla s — policijo.

Pomnožen avtobusni promet bo jutri na praznik Vseh svetnikov na pobeški progji in sicer bo vozilo osem mestnih avtobusov od Glavnega trga na pokopališče. Na Glavnem trgu ter na pobeškem pokopališču se bodo lahko dobile vozne karte.

Včerašnji »mali tržni dan« je bil čisto v znamenju bližajočega se praznika Vseh svetnikov. Zlasti dobro založena sta bila cvetlični in perutni-

Radio Maribor Aleksandrova cesta 6

Je naše bogatstvo: Zahtevajte ponudbo, bogata zaloga — stalna postrežba. Ne boste z nobenim radioaparatom Ljubljane boljše nsiušali. kakor z našim izoiskom.

Stareci in starke!
Rvmatične bolezni Vam zategnujejo stare dni
ALGA
za masažo Vam daje veselje do življenja-svežost
V lekarnah in drogerijah i steklenica z navodilom Din 16-

narski trg. Posamezne cvetlice, predvsem krizan-
teme, so se prodajale po 0.25—4 Din; tudi umetnih
rož je bilo na izbiro po 5—10 Din; venci so se
prodajali po 150—200 Din. Perutnine je bilo na trgu
približno 400 komadov ter so se cene gibale na
običajni višini.

☐ **Smrtna kosa.** Preminula je v starosti 49 let
zasebna Jožefa Vuga. Pogreb danes ob 15 iz
mrtvašnice na mestnem pokopališču v Pobrežju.
☐ **Strokovna šola JSZ.** Radi jutrišnjega praz-
nika se vrši predavanje danes ob pol 20 na Ko-
roški cesti 1. Predava prof. dr. Jeraj o temi: Vera
in etika. Prijatelji našega delavstva najiskrenejše
vabljeni.

Celje

☉ Na izrednem prosvetnem večeru, ki se
bo vršil v ponedeljek, dne 4. novembra 1929 ob 8
zvečer v telovadni dvorani Orlovskega doma, pre-
dava g. magister Stanko Pederžaj o Indiji. G. Peder-
žaj odide dne 22. novembra kot misijonar v
katoliški misijon v Indiji, in sicer v Bengalijo, kjer
imajo svoj misijon belgijski jezuiti. Skupno s še
dvema lajkoma ima tam nalogo pripravljati slo-
vensko misijonsko kolonijo. Vstopnice se dobijo v
Prosvetnem tajništvu.

☉ Za obisk grobov ob priliki praznika Vseh
svetih bo obiskovalec na razpolago mesni avto-
bus. Vozil bo danes dopoldne ob 2 dalje izpred
kolodvora na obe pokopališči vse do večera. Jutri
bodo avtobusi pred kolodvorom na razpolago od 8
zjutraj dalje.

☉ **Štefe obiskovalec grobov v Celju**
na dan Vseh svetih dopoldne bo izvršila na okoli-
pokopališču celjska podružnica Jugoslovanske ma-
lice, na mestnem pokopališču v Cretu pa krajevni
odbor Rdečega križa in zastopstvo mestnih revežev.
Vsak obiskovalec naj pri vstopu na pokopališče spu-
sti v puščico po en novce po lastnem prevdaru
ter tako omogoči štelje, obenem pa prispeva za
narodne in humanitarne namene.

☉ **Avlobus Celje—Polzela—Braslovče—**
Mozirje prične obratovati na dan Vseh svetih zve-
čer. Odpeljal bo ob četrti na 18 izpred kolodvora v
Celju ter pride v Mozirje okoli trideset na 19. Od
sobote 2. novembra naprej vozi redno zjutraj ob 7
iz Mozirja, pride v Celje okoli pol 9, se vrne iz
Celja ob pol 11. dosepe v Mozirje okoli 12 ter se
vrne 5 minut pred 13 iz Mozirja nazaj v Celje ter
seveda ob četrti na 18 nazaj v Mozirje, kjer bo pre-
nočeval. S tem bo ustrezno osobito Mozirju in
okolici, ki je doslej večinoma morala izostati, ker
so bili običajni poštni avtobusi že do Mozirja pre-
napolnjeni.

☉ **Mlinar in njegova hči** — odpade.
Vesled nepremostljivih ovir je bila gledališka dru-
žina Kat. prosvetnega društva v Celju prisiljena
odpovedati za nedeljo 3. novembra t. l. napovedano
predstavo žaloigre »Mlinar in njegova hči«. Igra
se bo uprizorila najbrž kasneje tekom sezone.

☉ **Koncert zbor »Wiener Sängerkna-
ben«.** Svetovnoznan zbor »Wiener Sängerkna-
ben« priredi v nedeljo, dne 3. novembra ob pol 9 zvečer
koncert v kino dvorani hotela Skoberne. Spored
obsega dolgo vrsto krasnih pesmi nabožne in po-
svetne vsebine in poleg tega opero »Poroka v svitu
laterne«, ki bo za Celje novost. Ker je nastop mladih
umetnikov ostal vsem še v dobrem spominu od
lani, je tudi ob tem njihovem gostovanju pričakovati
velikega navala. Predprodaja vstopnic je v
knjigarni ga. Flore Lager-Neckermann.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Četrtek, 31. oktobra: 12.30 Reproduc. glasba.
13.30 Casovna napoved, borza, reproduc. glasba.
13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.00 Koncert radio-
orkestra. 18.30 Angleščina, poučuje ga. Orihaber.
19.00 Slike iz mraveljskega življenja, prof. Pengov.
19.30 Tedenski pregled domačih in tujih dogodkov.
20.00 Glasbeno predavanje dr. Cerina. 20.30 Paul
Linckejev večer, izvaja radio-orkester. 22.00 Casovna
napoved in poročila. 23.00 Napoved programa za
naslednji dan.

Petek, 1. novembra: 9.30 Prenos cerkvene
glasbe. 10.00 Versko predavanje. 11.00 Koncert
radio-orkestra. 20.00 Večer žalostink: Slovenski
vokalni kvintet: Usliši nas, Gospod; Blagor mu;
Vigred; Človek, glej; Nad zvezdami; Pomladi
vse se veseli; Oj, Doberdob; Gozdlič je že ze-
len. 21.00 Koncert radio-orkestra: Chopin, Zala-
na koračnica; Bach-Gounod, Ave Maria; Noren,
Aria Religiosa; Beethoven, Narava časti Boga;
Kreutzer, To je dan, ki ga je naredil Gospod;
Beethoven, Klaričina smrt; Kettelbey, Ura mo-
litve; Rubinstein, Une Larme; Liszt, Consolation;
Chopin, Prelude. 22.00 Casovna napoved in
poročila, napoved programa za naslednji dan.

Dragi programi

Petek, 1. novembra:

Belgrad 20.00 Prenos iz opere iz narodnega
gledališča. — Varšava: 12.10 Simfonični koncert
varšavske filharmonije. 16.15 Reproduc. glasba.
17.45 Orkestralni koncert. 20.15 Simfonični kon-
cert varšavske filharmonije. — Budapešt: 10.00
Nabožna glasba. 11.35 Koncert opernega orke-
stra. 18.00 Večerna prireditev za Vse svete. —
Dunaj: 10.20 Orgelski koncert. 11.00 Koncert du-
najskega simfoničnega orkestra. 16.00 Popoldan-
ski koncert. 18.20 Komorna glasba. 19.35 Brahms;
Štirje resni spevi. 20.05 »Vratar in smrt«, prepri-
pred Bogom, nato »Ogenj sv. Elija«, radio-scena.
21.45 Večerna glasba. — Milan: 16.30 Mla-
dinska ura. 17.00 Radio-orkester. 20.30 Veliki
simfonični koncert. 23.15 Radio-orkester. — Pra-
ga: 18.30 Prenos iz narodnega divadla v Pragi
»Lohengrin«, opera. 22.15 Lahka glasba. — Lan-
genberg: 13.00 Opoldanski koncert. 15.00 Ura za
mladino. 20.10 »Vskok«, igra o smrti bogataša.
— Rim: 17.30 Popoldanski koncert. 21.02 »Baja-
der«, opereta. 23.10 Plesna glasba. — Berlin:
20.00 »Španska ura«, muzikalna komedija. —
Katovice: 17.45 Popoldanski koncert. 20.15 Prenos
koncerta iz Varšave — Stuttgart: 14.30 Prenos
nogometne tekme med Južno Nemčijo in
Ogrsko (iz Budimpešte). 16.15 Popoldanski kon-
cert. 19.30 Simfonični koncert filharmonije. 21.30
»Ujetnik št. XVIII«, radio-drama. 23.30 Komor-
na glasba na kitaro. — Torino: 12.30—14.00 Prenos
iz Milana. 16.35 Radio-kvintet. 19.15 Radio-
orkester. 20.30 Prenos simfoničnega koncerta iz
Milana. 23.00 Radio-orkester. — M. Ostrava:
12.00 Opoldanski koncert. 16.30 Popoldanski kon-
cert. 18.20 Prenos »Lohengrina« iz Prage, nato
lahka glasba.

Hokus Pokus in Vaš radio-aparat, Vam
nudi za 100% boljši sprejem. Zakaj
neki? Ni nikaka čarovnja. Vporabljajte
samo Tungstram-Barium cev.

Slovenski lesni trg

Situacija v minulem tednu je bila skoro ne-
izpremenjena.

Za drva je zanimanje od strani Italije isto,
kakor zadnjih označeno, samo Avstrija posebno pa
Švica želita imeti še vedno prvovrstna suha gladka
drva, za katere pa se je moralo obrniti na hrva-
ške dobavitelje, ki razpolagajo še s precejšnjimi
množinami.

Švica se zadovoljuje pri nas tudi z nakupom
lepih polsuhih, magari tudi svežih bukovih cepa-
nic in polovic, pri katerih se pa mora garantirati
tozadevno težo prostorninskega metra, in to radi
visoke vozarine od jugoslovanske do švicarske
meje. Razumljivo je, da se doseže za lepo izdelana
drva, kakršna se zahtevajo od strani Švice, tudi
»lepo« ceno, ter ponovno priporočamo našim pro-
ducantom, katerih število se je zadnje čase pove-
čalo, da pazijo pri novi produkciji na zgoraj na-
vedeno (cepance, okroglice, sečenice, klade). Kakor
čujemo, se bosta bavili v Ljubljani dve novi
družbi z eksportom narezanih (20, 25, 33, 50 cm)
in sekanih drv v večjem obsegu, kar toplo po-
zdravljamo, želeč obilo uspeha. — Pri tej priliki
pa nam nehoti sila v ospredje neobhodna potreba
korektur pred meseci oživotvorjene reespedicije,
katera v današnji izdaji nikakor ne more služiti
splošnosti še manj pa dati možnost razvoja, špeci-
jaliziranja itd. posameznih panog ožene lesne
stroke pri izvozu njenih predmetov. Prosimo vse
interesente, da javijo svoja mnenja in predloge, da
se potem napravijo potrebni koraki na merodajnih
mestih.

BILANCA DRŽ. HIPOTEKARNE BANKE

z dne 30. septembra 1929. (V oklepajih podatki za
31. avgust; vse v milij. Din). Aktiva: blagajna
11.0 (12.8), Nar. banka in Poštna hranilnica 178.2
(161.3), posojila: na nepremičnine 2046.1 (2080.5),
na dohodek in doklade 288.0 (288.4), vodnim za-
drugam 77.6 (77.7), za gradbo 6.5 (5.5), lombardna
101.7 (107.2), domače menice 59.8 (54.5), tek. rač-
un gl. drž. blag. 2.0 (2.0), tek. račun fin. min. iz
švic. pos. 36.0 (36.0), akt. tek. računi 54.5 (36.2),
nepremičnine 45.8 (44.4), afekti rez. fonda 29.6
(30.8), amort. fonda 0.4 (0.4), kavecije 31.1 (32.6),
razna aktiva 254.4 (254.9). — Pasiva: samost.
fondi 74.5 (74.3), fondii in glavnice javnih ustanov
1077.7 (1024.0), privatne glavnice in vloge 435.0
(434.6), rez. fond 29.1 (29.1), amort. fond 2.3 (2.3),
založnice in obveznice v obtoku 954.6 (954.6), po-
sojilo 1913 5.0 (5.0), 1929 65.7 (65.7), tek. račun
fin. min. 34.9 (35.7), poseben račun fin. min. 33.5
(33.5), pas. tek. računi 267.0 (269.3), kavecije 31.1
(32.6), razne pasive 212.4 (205.7).

Bilanca vsota je v septembru narasla od
3.190.2 milij. Din na 3.222.8 milij. Din.

Švedski vžigalčni monopol tudi na Litvan-
skem. Riga, 30. okt. AA. Litovska vlada je izročila
monopol vžigalnic za 35 let švedskemu vžigalčni-
mu trustu. V zameno bo prejela od trusta posojilo
6 milijonov dolarjev, ki se bo obrestovalo po 6%.

Borza za kavo zaprtja. Santos v Braziliji, 30.
oktobra. AA. Tu so zaradi gospodarske krize zap-
rili kavnoro borsko za nedolgo časa.

Dve gospodarski predavanji št. Jernej na D.
Redka so leta, ki bi bila tako ugodna, kakor je
bilo letošnje leto v vsakem pogledu, zlasti pa za
naše vinogradnike in sadjarje. Toda kljub tako iz-
redno lepi in zlasti še za sadje tudi bogati letini
ni bilo mogoče tako dobro novčasti sadja, kakor
bi bilo želeli. Vzrokov je seveda več, toda eden
glavnih bo gotovo tudi ta, ker niso sadjarji organi-
zирani v sadiarskem društvu, ki bi jih poučilo o
izbiri dobrih sort in shranjevanju sadja ter pre-
vezelo vso skrb za prodajo. Le tako se more zgo-
diti, da prekupci za slabo ceno pokupijo žlahtno
sadje, pa še tega ne vselej. Tako je bil neki kmet
pripravljen dati do vrha naložen voz dobrega sadja
za tri mernike žita. Da bi bili naši sadjarji tudi
glede tega vsaj nekoliko poučeni, je predaval v
nedeljo, dne 27. oktobra, o važnosti in velikem
gospodarskem pomenu sadiarstva strokovni učitelj
iz Grma g. Anton Flego. Poleg tega pa je predaval
še o vinarstvu oziroma kletarstvu. Njegova izjav-
janja, ki so bila res praktična, so udeleženci paz-
ljivo poslušali in jih vzeli na znanje in ravnanje.
Prejšnjo nedeljo, dne 20. oktobra, pa je predaval
tajnik vinarke zadruge v Kostanjevici g. ing.
Likar o pomenu zadruge. Tudi njegova izjavjanja

Pevska zveza

Pevska zveza ima svoj redni letni občni zbor
v nedeljo, dne 3. nov. 1929 v Novem mestu po sle-
dečem sporedu:

Ob pol 11 sv. maša s kratkim cerkvenim go-
vorom.

Ob pol 12 otvoritev občnega zbora v dvorani
Rokodelskega doma. Dnevni red: Poročila odbor-
nikov in revizorjev, ter slučajnosti.

Ob pol 2 skupna pevska izkušnja novomeškega
okrožja.

Ob 3 koncert novomeškega okrožja pod vod-
stvom g. Ludvika Puša v dvorani Rokodel. doma.

Iz društvenega življenja

Občni zbor Leonove družbe se bo vršil dne
14. novembra (četrtrek) t. l. ob 4 popoldne v po-
sveovalnici KTD v Jugoslovanski tiskarni, I. nadst. Dnevni red: 1. Otvoritev. 2. Citanje in odobritev
zapisnika zadnjega občnega zbora. 3. Poročila pred-
sedstva in revizorjev. 4. Volitev 7 članov odbora
in revizorjev. 5. Eventualia.

Šišensko prosvetno društvo uprizaro v spomin
vseh rajnih na praznik Vseh svetih ob pol 8 zvečer
v sam. dvorani Raupachovo žaloigro »Mlinar in
njegova hči«.

Štrelska družina Ljubljana obvešča članstvo,
da se bodo vršile v nedeljo, dne 3. nov. na vojaškem
strelišču štrelske vaje. Pričetek ob 9.30 dopoldne.
Obenem se obvešča, da se bo vršil dne 7. dec. t. l.
redni občni zbor v prostorih hotela Štrukelj, Kolo-
dvojska ulica. Natančneje o občnem zboru se bo
objavilo pravočasno.

Pripravljeni odbor organizacije jugosloven-
skih emigrantov v Ljubljani opozarja vse krajevne
organizacije, pripravljajle odbore zaupništva in
ostalo članstvo, da bo imel dne 3. novembra t. l. ob
10 dopoldne v dvorani Okrožnega urada na Miklo-
šičevi cesti v Ljubljani svoj ustanovni občni zbor
z običajnim dnevnim redom. Za delegate in zaup-
nike je prisotnost strogo obvezna. Dovoljena je po-
lovična vozna cena od 1. do 5. novembra t. l. za vse
vlake razen SOE in sicer proti potrdilu o prisostvo-
vanju na skupščini. Kupite celo vozno karto do
Ljubljane, ki velja tudi za povratek.

Poizvedovanja

Dijakinja je izgubila v torek popoldne modro
pisan, svilen šal, na poti od Sv. Križa do »Kette
Murnove ceste«. Pošteni najdijelci se naproša, da ga
odda v upravi »Slovenca«.

V jelovini je opažati obilo vprašanj za robo
rezano na živ rob v raznih dolžinah in debelinah.
To blago je po večini namenjeno za razne ostrešne
konstrukcije. Do zaključkov do sedaj še ni pristo
in to največ iz pomanjkanja okroglega lesa raznih
dolžin. Najbolj pirdejo v poštev za to naše notranj-
ske industrije.

Za iste bi bilo dobrodošlo tudi vprašanje iz
Holandske, katerega dimenzije so podrobno raz-
vidne iz večerajšnje borzne tečajnice. Za štajerske
in gorenjske lesne industrije pa prinaša ista te-
čajnica mere na živ rob rezane borovine, določene
za Grčijo.

V mehkem lesu (smreka) je precejšen in-
teres za tako zvane foderine, kakor tudi deske v
I/II kvaliteti, katere se kupujejo od strani Italije
za izdelavo železniških vagonov. — V isto svrhu
služijo tudi hrastovi neobrobjeni plohi in hra-
stove podnice, za katere je še vedno živo zani-
manje.

Spanjla še nadalje išče bukove hlode za fur-
nir via Sušak. — Za testone so se oglasile prve
»lastovice« s sedanjo sezijo. Zahteva se samo po-
polnoma produkcijsko originalno robo z 3/4 širokih
testonov (9/10" in 1/2 ozkih (od 4 do 8").

Ker so — kakor čujemo — za eksport juž-
nega sadja iz Italije predpisane nove odredbe gle-
de zabojev, bi bilo umestno, da se pri novi pro-
dukciji testonov pazi na 7im bolj široko robo, kajti
ozka roba (4—8") je stopila zelo v ozadje.

so bila praktična. Da bo moglo naše vino konku-
rirati in priti do primerne cene, bo moralo biti
grozdje sortirano, zdravo in zrelo. Le tako grozdje
bo kupovala od svojih članov zadruga. Kako ve-
likega pomena je vinarstva zadruga, bo možno vi-
deti seveda čez nekaj let, ko bo morala pokazati
tudi uspehe. Ti pa so odvisni v veliki meri od čla-
nov samih. — Takih in podobnih predavanj si še
želimo. Po predavanju g. Flegota se je ustanovila
podružnica Kmetске zveze. Za načelnika je bil iz-
voljen g. župan Vide.

Borza

Dne 30. oktobra 1929.

DENAR

Današnji devizni promet je bil prav znaten,
zlasti v devizah Praga, Trst, Newyork in Pariz. Te-
žnji so v splošnem bližje vrstejši, le Praga in Dunaj
sta popustila. Privatno blago je bilo zaključeno v
devizi Trst, v ostalih zaključenih devizah pa je in-
tervenirala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Am-
sterdam 2280.50 bl., Berlin 1352.50—1355.50 (1354),
Brusel 791.45 bl., Budimpešta 989.20 bl., Curih
1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 793.35—796.35
(794.85), London 275.55—276.35 (275.95), Newyork
56.355—56.555 (56.455), Pariz 222.82 bl., Praga
167.05—167.85 (167.45), Trst 295.4—297.4 (296.4).

Zagreb. Amsterdam 2277.50—2283.50, Berlin
1352.50—1355.50, Budimpešta 987.82—990.82, Cu-
rih 1094.40—1097.40, Dunaj 793.35—796.35, London
275.55—276.35, Newyork 56.38—56.58, Pariz 221.82
—222.82, Praga 167.05—167.85, Trst 295.28—
297.28.

Belgrad. Berlin 1352.5—1355.5, Bruselj 789.95
—792.95, Budimpešta 987.82—990.82, Curih 1094.40
—1097.40, London 275.55—276.35, Newyork 56.355
—56.555, Pariz 221.82—222.82, Praga 167.05 do
167.85, Milano 295.20—297.20.

Curih. Belgard 9.12625, Berlin 123.51, Bu-
dimpešta 90.225, Bukarest 3.085, Dunaj 72.525, Lon-
don 25.17625, Madrid 73.60, Newyork 516, Pariz
20.33, Praga 15.29125, Sofija 8.73, Trst 27.0375,
Varšava 57.975.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Vojna škoda zaklj. 427, dec. 434
bl., Celjska pos. 170 den., Ljublj. kred. 123 den.,
Praštrediona 900 den., Kred. zavod 170 den., Večve
130 den., Stavbna 50 den., Šešir 105 den., Ruše
250—260.

Zagreb. Drž. pap.: Vojna škoda ar. 429—430,
kasa 429—430, termini: X. 430, XII. 432—434
(432), II. 406—409, 7% inv. pos. 84.50—85.50,
agrari 53.50—54.50. — Bančni pap.: Union 202 do
204 (202), Poljo 16—17, Hrv. 50 d., Kred. 93 d.,
Jugo 82—85, Lj. Kr. 123 d., Nar. 8200—8350, Pra-
štrediona 900—910, Srpska 156 d., Zem. 127—130,
Obrtna 36 d., Našička 1675 b., Etno 164 d., Katol.
32 d. — Ind. pap.: Guttmann 180—190, Slavonja
135—150, Sjavke 96—96.50, Danica 110 d., Drava
305—330, Šečera 400—407.50, Osj. ljev. 210 do
220, Brod. vav. 130—140, Union 140—145, Isis 19.50
do 21, Raguse 490—450, Trbovlje 465—480, Večve
132 d., Nar. šum. 40—45, Fiv. Sar. 170—200, Nar.
mlin 20 d., Oceania 160—185, Jadran. 510—522.50.

Belgrad. Narodna banka 8900 zaklj., 7% inv.
pos. 84.25—84.75 (84.10), agrari 53—54, vojna ško-
da prompt 427—427.50 (424.50—427).

Dunaj. Don sav. jadr. 83.45, Wiener Bank-
verein 31.60, Creditanstalt 52.50, Escompteges.
171.25, Živno 106.15, Aussiger Chemische 244.50,
Alpine 36.25, Trboveljska 57.85, Kranj. ind. 37.25,
Rima Murany 113.85.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 6 va-
gonov bukovih drv. Tendenca neizpremenjena.

Povpraševanje je za okrogel les smreka, jel-
ka 1.265 kom. 7.10 m, 304 kom. 7.50 in 55 kom.
8 m; nadalje za plohe smreka, jelka (100 × 200
mm, 268 × 165 mm, 40 × 200 mm v predpisanih
dolžinah), za trame v predpisanih dimenzijah.

Žito

Navzlic negotovosti položaja na žitnem trgu
se kupitja razvijata pri nas dokaj živahno. Cene so
sicer neizpremenjene, toda promet je precejšen,
zlasti v koruzi. Tendenca je neizpremenjena. Pšen-
ična moka se živahno kupuje za Slovenijo, ven-
dar le bela, dožim povsodi že katastrofalno zasta-
jajo krušne moke.

V Ljubljani so notacije neizpremenjene.
Zaključen je bil 1 vagon pšenice. Tendenca
neizpremenjena.

Novosadska borza brez spremembe. Tendenca
neizpremenjena. Promet 13½ vag. pšenice, 6 ovsa,
67 koruze, 1 ječmena, 2 moke.

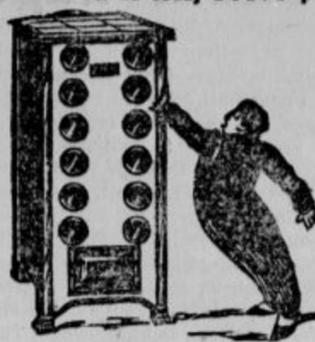
Budimpešta. Tendenca oslABLJENA. Pšenica:
marec 23.55—23.57, zaklj. 23.50—23.60, maj 24.22
do 24.26, zaklj. 24.26—24.27; rž: marec 17.35 do
17.42, zaklj. 17.41—17.42; koruza: maj 17.18 do
17.22, zaklj. 17.21—17.22.

Hmelj

Nürnberg, 30. okt. (Tel. »Slov.«) Danes je
bilo pripeljanih na trg 150 bal. Povpraševanje je
zopet ponehalo in je bilo prodanih samo 100 bal.
Dosegle so se cene za srednji württemberski hmelj
55—60, za halletrauski I. 90, srednji 65—70 in za
gorski I. 60 mark. Za tranzitni hmelj niso znane
nobene kupitje. Razpoloženje je ostalo še nadalje
mirno, cene švrste.

MISLITE ŽE SEDAJ

na bližajo zimo in nabavite
si že sedaj dobro pečilo

ZEPHIR PEČ
10 greje eno sobo 24
kg. drva

Na zahtevo brezplačen popis.

ZEPHIR TVORNICA PEČI D. D.
Subotica

Samoprodaja za Ljubljano: Breznik & Fritsch

Samoprodaja za Celje: D. Rakusch

Samoprodaja za Maribor: Pinter i Lenarč

Juž. Nemčija: Jugoslavija

VELIKA REPREZENTANČNA TEKMA J. N. S.

Jutri nastopi v Budimpešti reprezentanca
Južne Nemčije proti najmočnejši reprezentanci
Ogrske. V nedeljo igra pa Južna Nemčija v Za-
grebu proti naši reprezentanci. Delegati JNS so
v Pragi sklenili to tekmo. V zvezi z reprezen-
tančno tekmo so se vršile v Pragi važne konfe-
rence. Predvsem se je obravnavalo spor med Če-
sko in Ogrsko nogometno zvezo. Ta spor se ni
mogel mirno rešiti, zato se finale tekme med
Slavijo in Ujpestom zankrat ne bo vršil. No, in
ob tej priliki se je dogovorila tudi tekma Jugos-
lavija proti Južni Nemčiji. Najmočnejši klubi
so ravno v Južni Nemčiji Klub Nürnberg
in iz Monakova predstavljata nemško nogomet-
no elito. Reprezentanco Nemčije tvorijo po ve-
čini igralci teh dveh klubov. Naša reprezentan-
ca nastopi skoro gotovo v isti sestavi kot proti
Češki. Eventualne spremembe bodo le v napa-
du, kjer je Bonatić docela odpovedal. Zvezni
kapetan sicer še ni objavil sestave, gotovo pa
je, da ostanejo vsi igralci v Zagrebu, kjer bodo
odigrali par skupnih treningov. Po tekmi s Čehi
bo to ena najtežjih tekem naše reprezentance.

Razne sportne vesti

Radi reprezentančne tekme z Južno Nemčijo
sta belgrajska in zagrebška podvezji preložila
prvenstvene tekme. S to lepo gesto sta ti dve
podvezji omogo

Telesne napake porajajo genije

Med največjimi ljudmi vseh vekov je mnogo takih, ki so imeli telesne napake ali so bili telesno ali duševno bolni. Zato je naravno mnenje, da so telesne napake in bolezni v vzročni zvezi z genialnostjo. Newyorški časopis »Plain Talk« je pred kratkim objavil članek Helene Leonard, ki se peča s tem vprašanjem in piše:

Demosten je jecljal in Pope je bil grbast. Cesar je bil epileptik, enako Napoleon in Dostojevski. Johnson je bil napol slep in škrofulozen. Byron je bil kruljav, Milton je bil slep, Darwin živčno bolan, Francis Thompson jetičen, Poe napol blazen, Nietzsche je umrl v blaznosti. Tako bi mogli naštevati slavne moze, ki so bili pohabljeni ali bolni, brez konca in kraja.

Moderni dušeslovci pravijo, da skuša človek take napake poravnati na dva načina. Prvič tako, da svoje telesne nedostatke premaga, kakor je to storil n. pr. Roosevelt, ki je svoje slabotno telo tako okreplil, da je mogel slednjic prenašati največje telesne napore ter se je povzpел do narodnega voditelja. Enak zgled daje tudi Demosten, ki je svojo govorno napako tako vztrajno pobijal, da je postal slaven govornik.

Kadar pa telesne napake ni mogoče premagati (slepota, epilepsija, umobolnost, jetika itd.), tedaj si najde človek delokrog, ki ga posebno vleče in tu napne potem vse sile, da se dvigne na najvišje vrhunce. Tako so se umaknili Nietzsche, Heine, Olive Schreiner in mnogo drugih, ki so bili za redno vsakdanje delo telesno nesposobni, v svet pesniških sanj in si tu pridobili veljavo. Nietzsche ostroumno opisuje, kako mu bolezenski napadi jemljejo mnogo dragocenega časa in ga pehajo v obup, toda na drugi strani pa se zaveda, da ima ravno vedno novemu okrevanju po vsakokratnem napadu zelo veliko zahvaliti. (Nazadnje seveda je Nietzscheja objela popolna umska tema, iz katere se do smrti — 10 let — ni več prebudil.)

Jetika, ta zavratna bolezen, ki uničuje telo, pri tem pa ojačuje čustveno življenje, je porodila več genijev nego katerakoli druga bolezen. Njen zaznamovanec Francis Thompson je hodil po ulicah z razpuščenimi trakovi na čevljih in visokoletečimi mislimi. Shelley, Synge in Elizabeta Browning so ustvarjali v letih, ko je jetika povzivala njihove telesne sile. Optimistični Emerson in melanholični Poe, sir Walter Scott, Havelock Ellis, O. Neill in Anton Čehov so njeni otroci. (In naš Cankar, Kette in Muren, pa tudi Jurčič!)

Pisatelj R. L. Stevenson je bil bolehav otrok in vse življenje na tem, da skoraj umre. S 34 leti je postal jetičen; priklenjen na posteljo, po cele tedne ni smel govoriti. V postelji je napisal svoja najboljša dela.

Blaznost je bila delež W. Cowpersa, Izaak Newtona in tudi Poe-a, enako so bili njene žrtve Dante Gabriel Rossetti, Baudelaire, Schopenhauer in Swift.

Najduhovitejši zabavni pisatelj vseh časov Samuel Johnson, ki je sestavil edinstveni in čudoviti slovar angleškega jezika, je bil tako škrofulozen, da je na eno oko oslepel in imel docela spačen obraz. Nekateri zgodovinarji trdijo, da je bila njegova melanholija podedovana blaznost. Proti koncu življenja so ga napadli naduha, vodenica in revmatizem in ga spremljali do smrti; njegovi udje so bili nabrekli od vode — a duševno je ustvarjal nesmrtna dela.

Beethovne skladbe so se dvigale v vedno večje višine, čim bolj je skladatelja zapuščal duh. Pasteur, eden največjih učenjakov vseh časov, je prišel do svojih najdragocenejših odkritij potem, ko ga je bila zadela kap.

Sila, ki žene človeka, da premaga svoje telesne napake in jih poravnava na duševnem poprišču, je dinamična moč. Tako ustvarjene navade in prilagoditve dvignejo človeka višje, nego bi bil dospel, ako bi bil normalne zunanosti in zdrav.

Usoda avstr. naselbine v Kirgiški republiki

Spomladi 1926. leta je odšla z Dunaja skupina 220 Dunajčanov, ki so imeli s pomočjo ruskih sovjetskih oblasti v kraju Ksul-Orda v Kirgiški republiki ustanoviti avstrijsko naselbino Uhlfeld (voditelj skupine se je pisal Uhl). Dunajčani so se pa morali prepričati, da se kolonist nikoli ne sme zanašati na obljube oblasti in tujo pomoč, ampak le sam nase. Sovjetske oblasti se za pomoč niti zmenile niso, a domačini so proti kolonistom takoj nastopili sovražno. Celokupne razmere so bile za razvajene Dunajčane zelo težke. Vrh tega so se med kolonisti samimi vneli prepiri in voditelji so denar, ki naj bi bil vzdržal naselbino preko prvih stisk, poneverili. Tako je naselbina popolnoma propadla. Nekaj ljudi je našlo pot nazaj domov, drugi pa so se naselili v majhni vasi, 170 km oddaljeni od postaje Alma Ala. Tu žive v najneugodnejših razmerah. Stanujejo v jamah kakor domačini; podnebje je nezno vroče, prah in pomanjkanje vode povzročata največje muke. Draginja je silna ter stane 1 kg: sladkorja 26 Din, moke 18 Din, margarine 72 Din, ovčjega mesa 30 Din, ena citriona 28 Din; kave, svinjske masti itd. sploh ni dobiti. Pismo, ki je došlo v teh razmerah na Dunaj, je ruska cenzura znatno-skrajšala, priložene slike pa zaplenila.

V Mehiki je treba naročnino plačati!

Uprave mehiških listov pri izterjavanju naročnin ne poznajo šake. Ako dolžnik kljub opominu ne plača naročnine, izide v listu poziv s polnim imenom: »Senor I. I. naj se blagovoli zglasiti v naši upravi, da poravnava svoj dolg.« Ako tudi to še ne pomaga, objavi list fotografijo zanikarnega naročnika in ga tako postavi na sramotni oder.

Bülow in Viljem

Pravkar umrli knez Bernhard Bülow je bil osem let nemški kancler, in to v času, ko je stala Nemčija na višku svoje slave in moči. S cesarjem Viljemom, k je hotel vso politiko sam voditi, ni bilo lahko orati. Toda Bülow je bil mož, ki je cesarja obrzdal in vodil, a to na način, da Viljem tega niti opazil ni in bil prepričan, da ima vajeti sam v rokah. Bülow je bil na zunaj uslužen dvorjan, na znotraj pa resničen državnik. Cesarju se je tudi laskal, če je bilo treba, da je kaj dosegel. Zato ga je imel Viljem zelo rad. Vestno mu je pošiljal vse svoje pogovore s tujimi vladarji in diplomati in Bülow jih je navadno sprejemal z najlaskavejšo pohvalo. Toda včasih je pa pohvala izostala ali se celo izprevrnila v težke očitke. Takrat je bil cesar čisto prepaden. Tako je bilo ob neki priliki, ko se je prezgovorni cesar v nekem zunanepolitičnem vprašanju samolastno le preveč prenačil. Bülow je takrat hotel odstopiti. Cesar je nato resnično zbolel in grozil s samoumorom. Na tak način je mogel Bülow vse doseči, kar je hotel. Seveda pa je moral zato popustiti cesarju v mnogih malenkostih, ki so pa vse skupaj vendar le nevarno obteževale Nemčijo. Slednjic je prišlo do katastrofe, ko je Bülow nalašč pustil v javnost neki Viljemov pogovor, v katerem je ta rekel, da goji nemški narod nasproti Angliji nepremagljivo sovraštvo. V Nemčiji je nastal vihar ogorčenja proti brbljavemu cesarju in Bülow je moral iti, čeprav ne takoj. Po njegovem odstopu se je cesar hvalil, da je »mrho signal«.

Cenj. učiteljstvu

nudim največjo izbero krasnih damskih plaščev oblek, zimskih sukenj in trencheatov

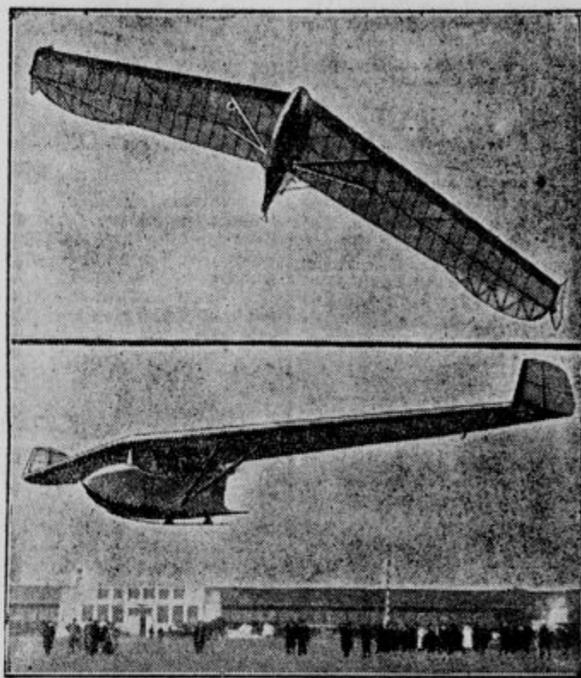
Olajšana plačila brez povišanja cen
FRAN LUKIČ, STRITARJEVA ULICA

Newyorská burza v Wallstreetu, kjer se vse te dni zaradi tečajnega padca viharni prizori.

Tragedija grškega diplomata

Na Dunaju se je ustrelil 82letni bivši arhivar odnosno odpravnik poslov tamkajšnjega grškega poslanstva dr. Charilaos Stavro. Stavro je bil samec, njegova sestra živi v dunajski okolici. Po starših sta bila silno bogata, toda vsa njuna posestva se nahajajo pod turško oblastjo in po vojni so odpadli vsi dohodki iz teh posestev. Ker dr. Stavro tudi pokojnine ni imel, je živel od svojih prihrankov, ki so pa sčasoma pošli ter je slednjic prišel v ve-

Letalo brez repa družbe Rhön-Rossitten v Berlinu (spodaj ob startu, zgoraj v poletu). Ker letalo nima repa, je zračni odpor mnogo manjši in zadostuje samo en motor 8 konjskih sil.

like stiske. Revščine ni znal nositi. Pred par dnevi je spravil vse, kar mu je še ostalo, v zaboje in jih naslovil na svojo sestro. Nato se je v kabini nekega kopaljšča ustrelil.

Električna smrt navidezna

Na seji zdravniškega društva na Dunaju se je znova sprožilo vprašanje, ali more elektrika sploh ubiti človeka? Poročal je profesor Jellinek o svojih poizkusih na opicah, ki so dokazali, da je smrt, ki jo povzroči električni tok, samo navidezna in je mogoče takega navideznega mrliča vedno zopet obuditi v življenje. Seveda mora priti pomoč pravočasno in poizkusi za obuditev z umetnim dihanjem in drugimi pripomočki se morajo, če treba, nadaljevati ure in ure.

Kdaj je človek resnično srečen?

Odgovori.

25. Kadar se je po hudem boju premagal in poslušal glas vesti.
26. Kadar se sam zaveda, da je res srečen.
27. Ako umrje v prijateljstvu z Bogom.
28. Kadar se ne zanaša na druge.
29. Kadar stopa čist pred oltar z bodočo življensko družico (drugom).
30. Kadar mu je minul dan v zavesti, da je storil to in še več, kar je bil storiti dolžan.
31. Kadar je dobro opravil duhovne vaje.
32. Kadar osreči nesrečnega.
33. Kadar v resnično pravi ljubezni pozabi nase.
34. Po vredno prejetem svetem obhajilu.
35. Žena, ko se ji rodi prvo dete.
36. Kadar kdo uide smrtni nevarnosti.
37. Otrok, ki spava v materinem naročju.
38. Kadar se mu ljubezen vrača z ljubeznijo.
39. Če ima dobro in lepo ženko, dovolj denarja in zdravja.
40. Ko se mu sanja, da je milijonar.
41. Kadar sedi pozimi pri zakurjeni peči, čita lepo knjigo, zunaj pa naletava sneg.

70letna morilka

70letna Američanka Lavra Matilda Titus je s sekiro ubila svojega 78letnega moža, ko je spal. Mož je bil pijanec in je redno prihajal domov pijan. Tako sta živela v žalostnem zakoncu 49 let. Zadnjic ji je v pijanosti grozil, nakar ga je ubila. Pri zaslišanju na policiji je izjavila, da je sedaj slednjic zadovoljna in mirna.

Smešnice

Tatovi med seboj. »To je pa res izvrstna fotografija. Ali nisem docela podoben?«

- >Meni se ne zdi.<
- >In zakaj ne?<
- >Zato, ker držiš roke v svojih lastnih žepih.<

*

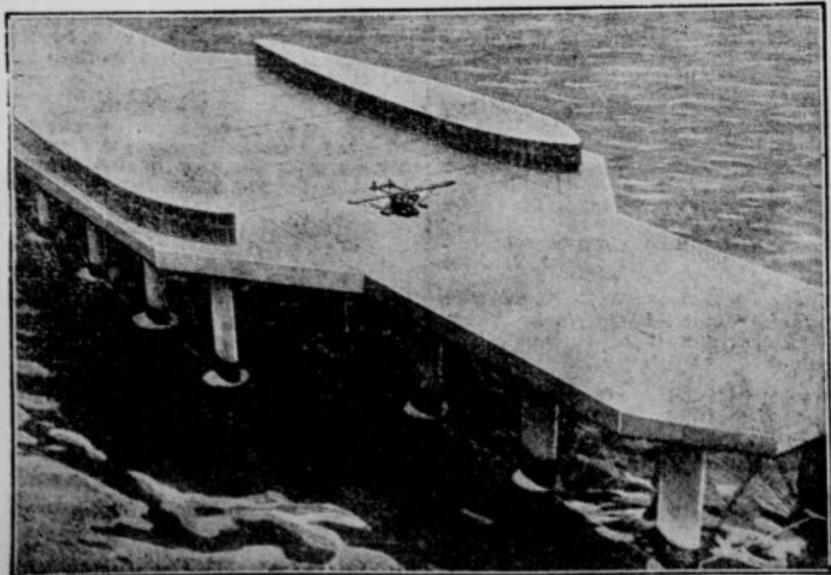
»Če bi videl oče, kako se obnašaš, bi dobil sive lasel.«

- »Ali bi jih bil vesel?«
- »Kdo?«
- »Oče vendar, ki je sedaj čisto plešast.«

*

>Danes sem bil pri zdravniku, ker mi tako peša spomin.<

- >Kaj vam je predpisal?<
- >Nič. Samo honorar je zahteval v naprej.<

Plavajoča postaja za prekooceanske polete. Postaja je dolga 370 metrov ter se dviga 30 metrov iznad vode. Take postaje zgrade v primernih razdaljah, da bodo mogli letalci na njih pristajati.

Sport kot most med narodi: Japonec Sinci Zaito, ki je bil postavil nov japonski rekord v metanju diska, častita Nemcu Hirschleidu, ki ga je potokel.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglasne strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28

Službe iščejo

Prodajalka

vešča, poštna, izurjena v trgovini z mešan. blagom, želi primerne mesto v mestu ali na deželi. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Prodajalka 18« št. 12.177.

Dekle

pošteno in pridno, srednjih let, želi službo pri manjši krščanski družini 2-3 oseb. Cenj. ponudbe je poslati upravi »Slov.« pod šifro »Stalna« 12.159.

Hlapec

na deželi, 27 let star, pošten in vajej konj in vsakemu delu, išče stalno službo, najraje v župnišče. Naslov v upravi pod št. 12.253.

Izprašan kurjač

parnih kotlov, z večletno prakso, išče službo. Nastopiti takoj ali pozneje. Ponudbe pod »Kurjač« št. 12.208 na upravo.

Službodobe

Pošteno služkinjo

ne premlado, iščem za pospravljanje in druga dela v vili. Ponudbe pod »Ljubljana« št. 12.190 na upravo »Slovenca«.

Sobarica

ki je zmožna deloma tudi šivanja, se išče. Predstaviti se je v hotelu Tivoli.

Pletiljo in učenko

sprejem takoj. Večna pot 3. Pod Rožnik.

Postrežnico

pridno, iščem. Več ustno. E. M., Sp. Šiška, Gubčeva ulica 15/II., vrata 6.

Mizarskega vajenca

sprejme Vidmar, Zgornja Šiška.

Iščem potnike

po mestih in na deželi cele Jugoslavije za agitacijsko delo (vzorci vina, likerjev itd.). Sprejmejo se tudi upokoj. častniki in uradniki. — Ponudbe na D. Pačnik, vinska veletrgovina, Laško.

Pletilke

vešče navadnih in specialnih pletilnih strojev, sprejme takoj pod ugodnimi pogoji za stalno tvornica pletenin J. Kušlan, Kranj (Gorenjsko).

Pouk

Šoferska šola

I. obl. konc. Čamernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje

Novi tečaj

otvoritev 1. novembra: italijanščine, francoščine, nemščine, angleščine in ruščine. Vpisovanje: Vošnjakova ulica 4, pritr., med 10—12; 18—20.

Šoferska šola

oblastveno koncesionirana I. Gaberščik, bivši komisar za šoferske izpite. Ljubljana, Bleiweisova cesta 52. Praktični in teoretični pouk na podlagi najmodernejših pripomočkov. Praktične vožnje z zaprtim in odprtim avtomobilom. Poučuje tudi privatno. Prihodnji redni učni tečaj prične 1. novembra.

Stanovanja

Sobo

po možnosti v sredini mesta, išče stalen gospod. — Ponudbe pod »Doktor« na upravo »Slovenca«.

Opremljena soba

se odda solidnemu gospodu. Groharjeva ul. 15, Mirje.

Sobo s hrano

oddam takoj v centru mesta. Soba je velika, svetla, z elektr. razsvetljavo. Oddam jo le boljšemu gospodu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.234.

Stanovanje

2 sob, kuhinje in pritiklin, elektrika, vodovod, malo vrta, oddam takoj. Naslov v upravi pod št. 12.276.

Stanovanje

eno- ali dvosobno iščeta dve gospodični kje v Šiški blizu nove cerkve. — Naslov v upravi pod št. 12.274.

Gospodično

sprejem na stanovanje. Naslov v upravi št. 12.193

Vnajem

Lepo, suho skladišče

v pritličju, primerno tudi za avto garažo ali delavnico, se takoj odda. Kje, pove uprava lista pod št. 11.633. — Poleg je na razpolago tudi velika soba.

Lokale

za pisarno ali razpošiljalnico takoj oddam. Ponudbe upravi pod »Center« Ljubljana.

Zasluzek

Posredovalci

za nakup kostanjev. taninskega lesa

lahko zaslužijo lepo provizijo v prostem času zraven svojega poklica. Obrnite se na tvrdko Ernest Marinc, Celje, Zrinskega ulica 4.

Prireditve

Kam pa kam?

V petek in nedeljo vsi v gostilno pri Španu na dobre krvavice in Portugalko!

Kupimo

Želod

zdrav, prebran, ne piškav, kupi v celih vagonih Franc Dolenc, Kranj.

20% kronske bone

kupi Pučka štediona i založni zavod d. d., Osijek, Desatičina ul. 27.

Želod

bukov žir, seme akacije, javorja, jelove storže — plača najbolje »Fructus«, Ljubljana, Krekov trg 10/I.

Kupim

80 do 100 m — se dobro ohranjenih tračnic

manjše mere - z vozikom, se dobro ohranjeno

dinamo

od 1/2 do 2 KS, 220 Volt, za enakomerni tok,

parno peč

za centralno kurjavo (Heizkörper für Dampfheizung), dobro ohranjene (ne rujave) kante - Lagerkannen) za med. - Istotam se proda še dobro ohranjen bencinmotor 4 KS, sist. Vltavan - in večje množine medu. Klammer, Dolenja vas pri Rakeku, p. Cerknica.

Glasba

direktno iz Tovarne oz. tov. skladišča ZAHTEVATELJE BREZPLAČNO KATALOG pošljite Meinel & Herold Ljubljana št. 102 A.

Posrestva

Opekarna

s strojnimi obratom za zidake se v bližini Ljubljane proda za vrednostno ceno. — Poizve se v oglas. oddel. »Slovenca« pod št. 11.994.

Prodamo

Puhasto perje

kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. — Potem čist belo gosje kg po 130 Din in čist beli pub kg po 300 Din. — L. Brozović, Zagreb Ilica 82.

Singer šivalni stroj

višeca svetilka in električni likalnik poceni prodaja Rotter, Maribor, Pobreška cesta št. 9.

Prodajam kuniče

čistokrvne bele dunajčane. Ivan Anžič, Bizovik št. 83, Sp. Hrušica.

Koleselj

lahak, ima ceno naprodaj Lojze Ambrožič, Dobrova pri Ljubljani.

Jedilni kostanj

razpošilja Peter Šetina, Sevnica ob Savi. Tel. 4.

Budilke

(vekerce) po 60 Din s triletnim jamstvom — nudi Ivan Pakiž, Ljubljana — Pred škofijo 15.

Med

zajamčeno pristen, cvetlični, razpošiljam poštini paket 5 kg za 110 Din franko. — Franc Markelj, Čebelar, Vrhnika.

Obrt

Dežne plašče

priporoča po konkurenčnim cenah Martin Jančigaj, Ljubljana, Tavčarjeva (Sodna) 1.

Modna trgovina

Anton Paš, Maribor, Slovenska ulica 4. Nogavice, rokavice, srajce, kravate, jopice, vso damsko, možko in otroško perilo, volnene veste itd. itd. — Strogo solidne cene!

Stalna razstava

umetniških slik. — Velika izbira okvirjev. A. Kos, Ljubljana, Mestni trg 25, naspr. magistrata Sprejem potnike za prodajo slik.

Premog

in drva najboljšje vrste dobavlja I. Pogacnik, Bohoričeva 5. Telefon 2059.

IVORNICA

STAMPILJK I. SOKLIČ MARIBOR Aleksandrova cesta 34

F. Čuden

Ljubljana

Prešernova ulica štev. 1

Poročni prstani

Priporoča se

delikatesna

trgovina

in zajutrkovalnica

J. BUZZOLINI

Ljubljana, Lingarjeva ul. (za škofijo).

Strojna pletarna

Javornik, Maribor, Vojnaška 2, splete po meri vsake vrste pletenih izdelkov, pulovere, jopice, krila, hlače, nogavice, čepice itd. Cene nizke!

Debele

Iuskinaste trobe

kupite najceneje pri tvrdki

A. VOLN, Ljubljana

Resljeva cesta 24.

Dnevnik Slovenec

najbolje informirani list!

Za 20% kronske bone

(Priznanice za pridržanih 20% kronskih bankovcev ob njih žigosanju)

plača 40% nominalne vrednosti

Upravništvo »Mercur«, Ljubljana, Večna pot 5 Telefon 3052

Zahvala

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja ob smrti našega nepozabnega sinčka

IVANA

in za poklonjeno krasno cvetje in vence, se vsem prav pri srčno zahvaljujemo.

Posebej nas pa veže dolžnost, zahvaliti se prečastiti duhovščini, cenj. učiteljstvu, šolarjem, ter vsem, ki so našega dragega Ivančka spremili na njegovi zadnji poti.

Našo globoko zahvalo naj sprejmeta: č. g. Štefan Štiper, katehet in g. Janko Kravarič, šolski upravitelj, ki sta se ob odprtem grobu tako prisrčno in iskreno poslovila od prerano nam preminulega Ivančka.

Trežbe, Sv. Peter pod Sv. gorami, 27. oktobra 1929.

Globoko žalujoča rodbina KRALJ.

V neizmerni žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je moj iskrenoljubljeni soprog, gospod

Ivan Troha

trgovec in posestnik

danes, dne 30. oktobra t. l., ob 1/2 5 zjutraj nenadoma umrl.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v petek dne 1. novembra ob 11 dopoldne iz hiše žalosti, Kodeljevo št. 262, na pokopališče k Sv. Križu.

Kodeljevo pri Ljubljani, dne 30. oktobra 1929.

Žalujoča soproga FRANČISKA TROHA in ostali sorodniki.

Pogrebni zavod I. Gajšek, Vodmat.

+ V globoki žalosti naznanjamo, da nam je naša mama, stara mama, sestra in teta, gospa

Franciška Šliber roj. Kokalj

gostilničarka

v torek ob 22 mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se bo vršil v četrtek 31. okt. ob 15 popoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče. — Blago pokojnico priporočamo v blag spomin.

Selca nad Škofjo Loko, 30. okt. 1930.

Franc Šliber, sin, Marija Jeglič, roj. Šliber, Ana Lovšin roj. Šliber, Julka Šliber, hčere — vnuki, vnukinje in ostalo sorodstvo

vesa od doma, izmučeni vsled enajstih mesecev v dušičem Parizu, vsled noči v vlaku, prestopanja iz enega vlaka v drugega, nezaupljivo gledajo zdaj blede malčki v morje, kjer je toliko vode! ... Morje, kjer se potopiš ... in koliko jih je, ki znajo plavati?

Čeprav je bila vožnja kratka, jim bereš na obrazu neprikrit strah pred morjem, ki je časih nekoliko nagajivo.

Strah je večji del utemeljen radi morske bolezni, ki se je malčkov že lotevala. Ker pa je trajala vsa vožnja komaj dobro uro, je prišlo le v redkih primerih do »katastrofe«. In vse je zadobilo prav hitro spet prijazno lice, ko se je pojavila na obzorju radost in zelenje, naš prekrasni otok.

Na pomolu čaka kolonijo vsa nervozna in iz sebe teta Cecilija. Neprestano stopica sem in tja, ustavlja se v pozornem opazovanju dobro znane bele pike na morju ... pika očitno vedno bolj raste in postaja polagoma Saint Filbert ... znameniti noirmoutierski parnik.

Evo ga naposled čisto blizu. Odet je v oblak gostega dima in se pripravlja na pristanek! Vsa kolonija se tišči na sprednjem delu ladje, vse oči motrijo z zanimanjem manevriranje, mornarje, vrvi, ki letajo po zraku in jih spretne roke na pomolu love ... ki se nategnejo in popuščajo, kakor da bi hotele polleči pomol za seboj v veliko lužo.

»Ste se srečno vozili?«

»Da gospa ...«

Možje so porinili mostiček k izhodu ...

In množica se usuje na kopno ...

So rdeči ... Toda tudi blede, rumeni, rjavi in celo zeleni obrazi med njimi ...

Skrbno ureja voditelj vrsto dečkov. Stari so od trinajst pa do pet in dvajset let in kakor parnik, natojreni s prtljago, ki bi je pod nobenim pogojem, ali vsaj zelo neradi komu zaupali.

Toda ne mine pol ure in vse je v najboljšem redu razvrščeno, varno shranjeno na vozičkih, v kate-re so vpreženi oslički, in čakajo na kraju pomola.

Teta je vedno bolj iz sebe, že se razgovarja z do-diteljem in odgovarja na vsa vprašanja, ki so s prihodom v zvezi.

Razlaga mu na dolgo, da bo našla kolonija tam doli hišo lepo pripravljeno, dobro prezračeno ... da so odeje izprašene in postelje pospravljene ... da se kuha ogromen lonec že od šestih zjutraj in da pečejo štiri dekleta cele gore peciva, da jih čaka že kava ... dobra ... izvrstna kava.

»Povedali mi boste, ni li res, gospod voditelj! ...«

Otroci in mladeniči obkolijo gospoda voditelja. Slišijo vse te lepe stvari in kakor pri vojaki se do-bra novica širi od skupine do skupine in povsodi poživi izmučene duhove:

»Pečico nas čaka! ... Oh, hitimo, da nas ne bo dolgo čakalo! ... In kava ... dobra ... izvrstna kava!«

Tedaj se kolonija razvrsti po redu vzdolž po ču-dovito lepem drevoredu, ki nosi nesrečno ime »Bou-levard«, ter nastopi svojo pot proti mestecu.

Na desni in levi vidijo vile, ki se skrivajo v zele-nju; smejejo se veselo zgubanim belim avbam na glavi deklet, s katerimi se srečujejo ... osličkom, ki stopajo z modrimi koraki proti pomolu iskat novega posla ...

Evo zvonika!

In evo trdnjave! ...

Gospod voditelj razlaga, da stoji »Stara Rakovi-ca« baš ob vznožju trdnjave.

Kmalu zavijejo na levo.

Zopet se oglasi vesel smeh, ko srečajo krave in teleta ... živali, ki jih marsikateri mlad Parižan prvič vidi žive, v živi koži ...

»Glej — poglej vendar ... To naj bi bilo tele? In to njegova mati? ...«

»Njegova mati!«

»Rečem ti, da je njegova mati! ... Kajne, gospod voditelj, da je to njegova mati?«

»Kako smešno!«

»Da, človek bi rekel, da drži pod trebuhom svo-jo roko z vsemi petimi prsti ...«

»To je pa nemara za mleko? ...«

»In tudi za sir ... Kajne, gospod voditelj?«

Drug opozarja drugega na nizke hiše, ki se po-javljajo v dalji ... srečujejo mornarje in otroke, ki hodijo bosi ... in drug zatrjuje drugemu, da bo kmalu tudi sam hodil bos. Konec bodi suženjstvu nogavic in čevljev! ... Konec bodi tiščanja ovratnikov in ovratnic! ... Noirmoutier — to je svoboda pod sinjim nebom in solncem! ... Živijo Noirmoutier! ...

Naposled dospo do mesteca in že se ustavi vsa kolona pred veliko, težko, nerodno hišo na voglu dveh ozkih ulic ...

Ta velika hiša je njih dom ... je »Stara Rakovi-ca«! ... Pozdravljena, »Stara Rakovica«! ... Večji del dečkov še nikdar ni videl rakovice, tem bolj upra-vičeno torej pozdravljajo Rakovico!

Lep red je nekoliko omajan, vse drevi notri ... Vsi vohajo prijeten duh kuhane juhe in gredo za njim.

Ljubljana knjiznica iz založništva Jugoslovanske knjizarne v Ljubljani. 25. zvezek: Haggard, HICI CESARJA MONTEZUME 32 Din. vez. 42 Din. 27. zvezek: Pregej, OFRUCI SOLNCA 24 Din. vez. 32 Din. 28. zvezek: Haggard, KLEOPATRA 28 Din. vez. 40 Din. 29. zvezek: Savinšek, IZPOD GOLICE 30 Din. vez. 42 Din. 30. zvezek: Sinkovc, NA POLJU SLAVE 28 Din. vez. 40 Din. 31. zvezek: Conan Doyle, IZOUBLJENI SVET (The Lost World), Roman (s slikami) 24 Din. vez. 32 Din.